

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

Könnyűipari Szakmai Nap, 2017

A könnyűipari vállalkozások többségének problémát okoz az átlagosnál nagyobb terheket jelentő 2017 évi minimálbér, illetve garantált bérminimum emelésének mértéke, amely akár gyárbezárások veszélyét is előre vetíti. A Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB), a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) ezért 2016 decemberében az NGM munkaerőpiacért és képzésért felelős államtitkárhoz, Cseresnyés Péter úrhoz fordult segítségért. A KÁPB ezzel és a kialakult helyzettel összefüggésben széleskörűen tájékoztatni kívánta a szakmát az esetleges megoldási lehetőségekről. E cél elérése érdekében az évente hagyományosan megrendezésre kerülő Könnyűipari Szakmai Nap keretein belül, a BDSZ közreműködésével és segítségével „Hogyan tovább könnyűipar” címmel vitanapot kezdeményezett, amelyhez a BDSZ székház biztosította a helyszínt.

A vitanap 2017. március 7-én került megrendezésre. A rendezvény központi témái:

- Vitaindító előadás: A konfekcióiparban végzett piackutatások eredményei, következtetések az ágazatra nézve;
- A munkahelymegőrző támogatások vállalkozások számára;
- Az „Azonnal cselekszünk” program, pályázati lehetőségek a könnyűipari vállalkozások számára;
- EU-s pályázati források – lehetőségek és tapasztalatok a támogatást kapott pályázatokról;

Bőr- és cipőipari helyzetkép, COTANCE, CEC nemzetközi szakmai szervezetek által kínált együttműködési lehetőségek voltak.

A résztvevők körét a könnyűipari cégek munkavállalói és munkavállalói vezetői és képviselői (összesen 91 fő), a Magyar Könnyűipari Szövetség, a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE), illetve a Bőr- és Cipőipari Egyesülés (BCE) vezetői, szakértői, a KÁPB munkájában résztvevő partnerek, a KÁPB munkáltatói és munkavállalói oldalának társelnökei, valamint a BDSZ Könnyűipari Tagozata alkották.

Keleti Tamás, a KÁPB munkavállalói oldalának társelnöke a résztvevők köszöntését követően nyitó beszédében méltatta a rendezvény jelentőségét, nagy vonalakban összefoglalta a célját, majd felkérte dr. Kokasné dr. Palicska Líviát a Magyar Könnyűipari Szövetség elnökét, a KÁPB munkáltatói oldalának társelnökét a vitanap megnyitására. A megnyitót követően előadások, korreferátumok hangzottak el az alábbiak szerint:

Elsőként Klikker Ágnes, a Bobbin Kft. és Tipold István, a Textura Kft. „A konfekcióiparban végzett piackutatások eredményei, következtetések az ágazatra nézve” címmel tartották meg vitaindító előadásukat. Klikker Ágnes leszögezte, hogy a kutatás során megállapítható volt az ágazat 2010-2012. közötti nagymértékű hanyatlása. Jelentős problémaként említette, hogy a bér munka vállalási árakban nincs egység, egymás alá ígérnek a cégek. További gondként jelezte, hogy a munkavállalók esetében annak is meg kell adni a minimálbért, aki nem jól teljesít. Nehézségeket okoz az is, hogy a megváltozott munkaképességű munkavállalók adója és annak állami rendszere indokolatlan konkurenciát teremt a cégek között. A kutatás legfőbb megállapításai szerint a pályázati lehetőségeket illetően, hosszúra az átfutási idők, nagy tételek gyártását favorizálják, ezért szinte elérhetetlenek a kkv-k számára. Egyre súlyosabb gondot jelent a szakképzett munkaerő hiánya, a munkáltatókat sújtó adók száma és mértéke, stb. A kutatás során arra is rákérdeztek, mire lenne szükségük a cégeknek! A válaszok alapvetően két témakört emeltek ki: a kedvezőbb adórendszer és a szakképzés javítását. Szükséges lenne az adók és járulékok csökkentése, a szociális hozzájárulás, az egészségügyi támogatás, valamint a közmunkaprogram racionalizálása.

Tipold István a Textura Kft. képviselőjeként elmondta, hogy a cég 1989-ben alakult és az első tizenöt évben Divattext. néven működtek, tíz éve pedig a munkaruházat világában dolgoznak mintegy 60 fővel és 1300 ügyféllel. A munkaruházatot a divatárutól

alapvetően a szín, a minőség, az alkalmazhatóság, a felhasználási terület különbözteti meg és a kis szériák jellemzik. A munkaruházat előállításával foglalkozó cégek létszáma az 1-3 főt foglalkoztató cégektől az 50-70 fővel működő munkáltatókon át a 200 fős cégekig terjed. Magyarországon az e területen jellemző átlagos cég nagyság 18 fős, tehát jellemzően a mikro és kisvállalkozások uralják a szakmát. Felmérésüket a régióban – Csehország, Szlovákia, Románia és Magyarország – található vállalkozások bevonásával végezték és mintegy 200 kérdőívet küldtek ki. A kérdésekre adott válaszokból kitűnik, hogy a legfőbb gond a munkaerőhiány. Kilencven magyar cég válasza alapján kb. 500-600 főt azonnal tudnának foglalkoztatni, további 1000-1500 fővel hónapokig, alatt lennének képesek a munkavállalók létszámát növelni. Arra a kérdésre, hogy „Mit tart ideális megoldásnak?” a válaszadók 1,7-es súlyponttal a termelés növelését külföldi bér munkában, 2,2 ponttal a vendégmunkások foglalkoztatását, 1,7 ponttal a szakma vonzóvá tételét a bérek emelésével és végül 4,4 súlyponttal a varrónők képzés megújítását, újraindítását tartották a legfontosabbnak.

Medgyessy Ildikó, az Elegant Design Zrt. elnök-vezérigazgatója, a BKIK I. Ipari Tagozat, Textil és Ruhaiipari Szakmai Osztály elnöke korreferátumában elmondta, hogy a bér munkáltatás folyamatát 15-20 éve kezdte a cég Kolozsváron. Azóta is folytatják Erdély magyar lakta területein, ám Erdélyt is elérte a munkaerőhiány. Ma már Moldovába kényszerültek átmenni.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ötödik éve nincs megoldás

Ötödik éve nincs megoldás a megszüntetett kordedvezményes, korengedményes nyugdíj kompenzáására. A BDSZ a Magyar Szakszervezeti Szövetségnél folyamatosan kezdeményezte, hogy a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumán kerüljön napirendre az új rendszer megvitatása, amely a fokozott egészségi kockázatokkal járó munkakörülmények között dolgozókat kárpótolná, biztosítaná a töredék idők beszámítását és az átmenetet az új rendszerre.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség és a BDSZ álláspontja szerint a rendszer átalakítása során nem lehet eltekinteni a szervezet fokozott igénybevételével járó nehéz fizikai munkát végzők kordedvezményre jogosultságától, és attól, hogy a megszerzett jog továbbra is bármikor érvényesíthető maradjon. Központi követeléseink között szerepel az érintett kordedvezményes szakmákra és a korábbi szakmai nyugdíjra vonatkozó átmeneti szabályok elfogadása, töredékidő beszámítása és az egészségre fokozottan káros hatásokkal járó munkakörülmények kockázatelemzése, a foglalkozás-egészségügy szakmai államigazgatási hátterének működtetése. A konföderáció elvárja, hogy áttekinthetővé és egyértelművé tegyék azokat a feltételeket, amelyek alapján a dolgozók egészségkárosodása megelőzhető legyen. Fontos az is, hogy a folyamatos munkarendben dolgozók a bizonyított egészségkárosító hatás miatt kedvezményeket kapjanak. A kordedvezményes rendszerből és a szakmai nyugdíjból kikerülők esetében időarányosan be kell számítani a megszerzett szolgálati idő töredékét 2014. december 31-ig bezárólag. Eddig az időpontig egyébként a munkaadók megfizették a 13 százalékos kordedvezmény-biztosítási járulékot.

Volt Magyarországon egy működő kordedvezményes- és korengedményes rendszer, és ehhez kapcsolódott még az úgynevezett szakmai nyugdíj-lehetőség is. Ezek a jogszabályok egyik óráról a másikra tűntek el, és az általunk képviselt munkavállalók olyan élethezbe kerültek, hogy a rájuk irányadó nyugdíjkorhatárig dolgozniuk kellene akkor is, ha már nem képesek a munkakörükből adódó feladatokat ellátni. Például egy szénkűlfejtésen dolgozó bányász, ha megfelelt az eltörölt szakmai nyugdíjfeltételeknek, 2012. december 31-én még arra készülhetett, hogy 30 év után igénybe veheti a bányásznyugdíját. 2013. január 1-jén úgy ébredt, hogy ez a lehetőség elment, ráadásul úgy, hogy átmeneti időszakot sem biztosítottak számára, miközben fiziológiai mérések egyértelműen alátámasztották a bányagödörben fennálló rendkívüli munkakörülményeket és annak egészségkárosító hatásait. A törvényhozók figyelmen kívül hagyták az érintett szakmai munkaköröket, a dolgozók szervezetét érintő egészségkárosító, negatív hatásokat. A jelenlegi helyzetben, amikor egy munkavállaló egészségügyileg alkalmatlanná válik munkakörének betöltésére, vagy a munkáltató elbocsátja, vagy ő maga próbálja eltitkolni a betegségeit, hogy a nyugdíját valamikor megkaphassa. Ez teljesen lehetetlen és elfogadhatatlan élethez. Több olyan baleset is történt, ami visszavezethető a korábbi szabályozás eltörlésére. Ezért is indokolt, hogy azok a munkavállalók, akik korábban már egészségkárosodást szenvedtek, kordedvezményes vagy szakmai nyugdíjat biztosító munkakörökben dolgoztak átmeneti szabályok alapján kapjanak nyugdíj- vagy átmeneti járadékkezdményt. Nem lehet egyik napról a másikra kiszámíthatatlan élethez hozni egyebek mellett a bányagödörben dolgozó bányászokat, az átmenetet biztosítani kell. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának szakembereivel már készült egy előterjesztés, de sajnos ezt a Kormány nem fogadta el. Ötödik éve nincs előrelépés ebben a kérdéskörben.

A problémát meg kell oldani, mert az öregségi nyugdíjkorhatár emelése után lesznek olyan munkavállalók, akik a korhatár elérése előtt akár öt-tíz évvel már alkalmatlanná válhatnak eredeti szakmájuk folytatására és ezzel létbizonytalanságba kerülhetnek.

A Munkavédelmi törvény alapján kötelező a munkáltatóknak kockázatelemzést készíteniük, a kockázatkezelést és a megelőző intézkedések meghatározását el kell végezniük. Valószínű, hogy nem minden esetben véthető meg a dolgozó egészsége pótszabadság vagy más munkakörbe történő áthelyezéssel. Ráadásul a több műszakban vagy extrém körülmények között dolgozókat speciális élettani hatások is érik. Pontosan kellene tudni, hogy milyen rehabilitációra van szükség ahhoz, hogy maradandó egészségkárosodást ne szenvedjenek el.

A korengedményes nyugdíj eltörlése azért is volt indokolatlan, mert ennek a költségei kizárólag a munkáltatókat terheltek, akik kollektív szerződésekben elismerték a korengedmény szükségességét is. Az expozíciós terhelések mérésének objektivitását biztosítani kell a kormánynak, ennek a feltételrendszerét működtetnie kell.

A szakszervezeteknek ugyan nincs közvetlen beleszólási lehetőségük a kockázatelemzésbe, de áttételesen a munkavállalói munkavédelmi képviselőkön keresztül véleményezhetik az előterjesztéseket. A munkavédelem állami gyakorlatában az ellenőrzések számának növelését, preventív jellegének erősítését tartjuk szükségesnek a munkavédelmet, a foglalkoztatás-egészségügyet jelentőségének megfelelően kell a vállalati gyakorlatban is megjeleníteni.

A legnagyobb probléma továbbra is az, hogy az elmúlt öt évben semmi nem történt a kordedvezményes- és a korengedményes nyugdíjrendszer eltörlése után az érintett munkavállalók érdekében.

Ebből nem vonulhat vissza a szabályozásért felelős parlament, kormányzat, a munkavállalókért a felelősséget vállalni kell, ha már ezen a területen a közvetlen szakszervezeti beleszólási jogokat megszüntették.

Rabi Ferenc

Könnyűipari Szakmai Nap, 2017

(Folytatás az 1. oldalról)

Elmondta, hogy bérben is ki kellene fejezni a varrónók teljesítményét, hisz a varrónók elismerése, elismertsége soha nem volt megfelelő.

Meglátása szerint szakértő, minőséget gyártó iparra van szükség. A pályázatok, illetve pályázati lehetőségeket tekintve megállapította, hogy azok futamideje nagyon rövid és nem igazodik az ágazati sajátosságokhoz.

Hannauerné Szabó Anna, az INNOWEAR-TEX kft. ügyvezetője, a VOSZ Textil és Ruházati Ipari Szekció elnöke korreferátumában megemlítette, hogy Hódmezővásárhelyen működnek és nehezen találják meg a céget körkötött termékigényekkel. A 2016-os KSH adatok szerint 59.900 főt foglalkoztat a bőr-, cipő-, textil- és ruha ágazat. Ezen a területen 4.300 cég működik 400 milliárdos forgalommal, melynek 80 %-a export. A női foglalkoztatottak aránya megközelítőleg 90 % körül alakul. Az ipari termelés 1,5%-át adja a könnyűipar. Mindenképp szükséges ágazatink presztízsének javítására. Az országos átlagbér 288.800,- Ft, a középső átlagbér 278.000,- Ft, a könnyűiparban 167.000,- Ft. Fontos a bérek emelése, de nem mindegy, hogyan, milyen ütemben és milyen mértékben.

Hozzászólásában hangsúlyozta, hogy jelenleg a közbeszerzés a legfontosabb piac. Negatív példaként említette, hogy a MOL-szállítás egy 500 milliós tendert Horvátországba vitt ki.

Ádám Sándor, a Nemzetgazdasági Minisztérium főosztályvezetője „Foglalkoztatást segítő kormányzati intézkedések, pályázati források” címmel tartotta meg előadását. Hangsúlyozta, hogy a munkahelyteremtő pályázatok vannak a fókuszban. Átalakult a segélyezési rendszer, csökkent az álláskeresői támogatás

A hazai munkaerőpiac általános jellemzője a munkaerő iránti kereslet és kínálat egyensúlytalansága. Egyszerre van jelen országunkban a munkanélküliség és a munkaerőhiány. A munkaerőhiány legfőbb okai: a területi különbségek, a szakmaszerkezeti eltérések, az oktatás minősége és a munkatapasztalat hiánya.

Küszöbön áll a közfoglalkoztatás reformja:

Intézkedések a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiacra történő belépésére

- Jogszábeli változások
- Aktív munkaerő-piaci eszközök
- Közfoglalkoztatásból a versenyszféra program

Közfoglalkoztatási rendszer reformja

- A közfoglalkoztatási jogviszonyban állók közfoglalkoztatásba történő időszakonként visszatérő bevonását meg kell gátolni.

- Három éven belül maximum 12 hónapig lehessen közfoglalkoztatotti státusban maradni

- A szakképzéssel rendelkezők közfoglalkoztatásba történő korlátozott bevonása

- 25 év alatti személyek abban az esetben kerülhessenek csak bevonásra a közfoglalkoztatási programokba, ha az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló munkaerő-piaci program nem kínál számukra egyéb reális lehetőséget.

Előadásában kitérte Munkahelyvédelmi Akciótervre

- Bevezetés: 2013 elején
- Cél: Hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése a munkáltatóknak nyújtott adókedvezményekkel
- 25 év alatti és 55 év feletti munkavállalók
- tartósan álláskereső
- kisgyermekes munkavállalók

- szakképzetséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók
- mezőgazdasági munkakörben foglalkoztatott munkavállalók
- 2016 decemberében több mint 890 ezer munkavállaló foglalkoztatásához járult hozzá.

Előadása hátralevő részében beszélt az Ifjúsági Garancia munkaerő-piaci programról, ennek keretében a vállalkozások számára elérhető támogatásokról, a gyakornoki programról, a rugalmas foglalkoztatás elterjesztéséről a konvergencia régiókban, a munkahelyi bölcsődék létrehozásának támogatásáról, valamint az „Azonnal cselekszünk” programról, mely a munkahelymegőrző támogatás átmeneti nehézséggel küzdő vállalkozások foglalkoztatási kapacitásának megőrzése érdekében jött létre.

Nagy Zsolt István, ügyvezető igazgató Országos Foglalkoztatási Közhazsnú Nonprofit Kft. Az „Azonnal cselekszünk” program, pályázati lehetőségek a könnyűipari vállalkozások számára címet viselő előadásában összefoglalta azokat a pályázati projekteket, lehetőségeket, amelyek a könnyűiparban tevékenykedő cégek számára is elérhetőek.

„EU-s pályázati források – lehetőségek és tapasztalatok a támogatást kapott pályázatokról” összefoglaló címmel Tandi Zsuzsann, az Európai Ürügynökség

(ESA) Technológia Transzfer Iroda képviselője, Ecker Gabriella, a TMTE – SET, TEXAPP projektek képviselőjében és dr. Kokasné dr. Palicska Livia, az INNOVATEXT Zrt. – PROTEXSAFE projekt képviselőjében tartották meg előadásait. Ezekben szó volt többek között arról, hogyan lehet egy cég úrprogramban beszállító; mik a tapasztalatai „Energia megtakarítás a textilipari kis- és középvállalkozásoknál” címmel lefutott pályázatnak, melynek legfőbb eredménye a SET Rendszer kidolgozása (Save Energy in Textile SMEs), amely a textilipari vállalkozások számára készült az energia takarékoság és energia hatékonyság önálló értékelésére, a gyártási folyamat energiafogyasztásának és teljesítményének, végső soron azok energia hatékonyságának vizsgálatára; végezetül a TEXAPP projekt, melynek témája: A tanulószereződéses gyakorlati képzések problémaköre a KKV-k és a mikro-vállalkozások által meghatározott textil és ruházati ágazatban, célja pedig: Az európai, a nemzeti és a helyi szervezetek együttműködésének fejlesztésével elősegítse és erősítse a tanulószereződéses gyakorlati képzések megvalósulását a szektorban tevékenykedő KKV-knál és a mikro vállalkozásoknál.

Végezetül Kocsis András, a BCE igazgatója és Schmel Ferenc, a BCBE szak-

értője „Bőr- és cipőipari helyzetkép, COTANCE, CEC nemzetközi szakmai szervezetek által kínált együttműködési lehetőségek” címmel tartották meg előadásukat. Ebben átfogó képet kapott a hallgatóság érintőlegesen a bőr- és cipőipar helyzetéről Magyarországon és helyéről a világban. Eszerint a bőr- és cipőipar jelentősen visszafejlődött, ma elsősorban az autópálya beszállítóként működik, de e tekintetben fejlődés tapasztalható. A cipőiparnak történő borszállítás volumene azonban évente 2%-kal csökken. A bőr- és cipőiparban mintegy 40 cég működik 5.000 fő foglalkoztatottal. A cipőipar szakmai megítélésének javítása fontos feladat lenne. A gyártás oly mértékben részmuveletek összessége, hogy a cégeknek a foglalkoztatottak 3 hónapos betanítása éri meg a leginkább. Magyarországon ma 94 vállalkozásban 6.774 munkavállaló foglalkoztatása mellett 14 millió pár cipő készül. Ezzel a világ országai között az 56. helyen vagyunk. A világon 24,6 milliárd pár cipőt készítenek évente, ennek mintegy 2/3-át - 15,7 milliárd párat - Kinában állítanak elő. A cipő exportunk és importunk nagyjából ugyanannyi, kb. 4,2 millió pár mindkét irányban. A lábbeli fogyasztás érzékeltesére is elhangzott néhány adat, pl. az Egyesült Államokban 7,2 pár/fő/év, ugyanez a mutató Európában átlagosan 5,8, Csehországban 5,0, Magyarországon 2,4.

A fejlődés lehetséges irányaként a következők kerültek meghatározásra:

Márkák és szolgáltatások, marketing Specializáció, termék és piaci fókusz Kiszervezés (outsourcing) és logisztika Információs technológia alkalmazása CAD/CAM/CIM, virtuális valóság Azonos idejű (real-time/on-line) termelésirányítás

Intelligens (smart) anyagok Biotechnológia Munkaműveletek összevonása és automatizálása (pl. 3D nyomtatás) Társadalmi vonatkozások Környezetvédelem (hulladék-kezelés) Munkavédelem Vállalkozások társadalmi felelősségvállalása

A rendezvény mind tartalmát, mind az érdeklődők és résztvevők számát tekintve igen sikeres volt, melyet a jelenlévők aktív közreműködése, a vitában bekapcsolódók száma is reprezentál.

(Az elhangzott előadások anyagai a BDSZ honlapján (www.banyasz.hu) elérhetők.) (CsJ)

BDSZ üdülési lehetőségek

Jelentkezés munkaidőben a +36-1-342-0708, illetve a +36 20 528 4218 telefonszámon vagy e-mailben: bdszudulok@gmail.com Illés Lászlónál

BALATONFÖLDVÁR	
FŐSZEZON alapján (június 17-től augusztus 27-ig)	
szakszervezeti tagunknak és vele üdülő családtagjainak	3.000,- Ft/fő/éj
nem tagunknak	3.500,- Ft/fő/éj
ELŐ-UTÓSZEZON alapján (április 28-tól június 16-ig és augusztus 28-tól október 29-ig)	
szakszervezeti tagunknak és vele üdülő családtagjainak	2.700,- Ft/fő/éj
nem tagunknak	3.000,- Ft/fő/éj
Kedvezmények és felárak	
Legalább 12 éjszaka foglalása esetén 10% kedvezmény. Csoportkedvezmény 11 főtől, legalább 3 éjszaka foglalása esetén (ebbe a 4 év alattiak nem számítanak bele) 10% .	
1 és 2 éjszákas foglalás esetén 10% felárat számítunk fel (csoportoknak is).	
Egyágyas szobahasználat esetén 20% felárat számítunk fel (ez nem vonatkozik arra, ha a családot szobák között megosztva tudjuk elhelyezni).	

Gyermekár: 4 év alatt ingyenes
4 éves kortól - 12 éves korig: **50% kedvezmény!**

Az **idegenforgalmi adó** (a térítési díjon felül) **18 év fölött:**
420,- Ft/fő/éjszaka

SZÉP Kártya elfogadóhely!

BALATONGYÖRÖK	
FŐSZEZON alapján (június 17-től augusztus 27-ig)	
3.000,- Ft/fő/éj	
ELŐ-UTÓSZEZON alapján (április 28-tól június 16-ig és augusztus 28-tól október 1-ig)	
2.500,- Ft/fő/éj	
KEDVEZMÉNYEK ÉS FELÁRAK	
Szakszervezeti tagjainknak és velük együtt üdülő családtagjaiknak 15% kedvezmény.	
Legalább 12 éjszaka foglalása esetén 10% kedvezmény. Csoportkedvezmény 5 főtől, legalább 3 éjszaka foglalása esetén (ebbe a 4 év alattiak nem számítanak bele) 10% .	
1 és 2 éjszákas foglalás esetén 10% felárat számítunk fel (csoportoknak is).	
Egyágyas szobahasználat esetén 20% felárat számítunk fel (ez nem vonatkozik arra, ha a családot szobák között megosztva tudjuk elhelyezni).	

Gyermekár: 4 éves kor alatt ingyenes,
4 éves kortól 12 éves korig **50% kedvezmény!**
Az **idegenforgalmi adó** (18 év felett) **400,- Ft/fő/éjszaka**

SZÉP Kártya elfogadóhely!

HAJDÚSZOBOSZLÓ	
Főszezon alapján (június 17-től augusztus 27-ig)	
3.500,- Ft/fő/éj	
Elő-utószezon alapján (április 28-tól június 16-ig és aug. 28-tól okt. 1-ig)	
3.000,- Ft/fő/éj	
Kedvezmények és felárak	
Szakszervezeti tagjainknak és velük együtt üdülő családtagjaiknak 15% kedvezmény.	
Legalább 12 éjszaka foglalása esetén 10% kedvezmény. Csoportkedvezmény 5 főtől, legalább 3 éjszaka foglalása esetén (ebbe a 4 év alattiak nem számítanak bele) 10% .	
1 és 2 éjszákas foglalás esetén 10% felárat számítunk fel (csoportoknak is). Egyágyas szobahasználat esetén 20% felárat számítunk fel (ez nem vonatkozik arra, ha a családot szobák között megosztva tudjuk elhelyezni).	

Gyermekeknek 4 év alatt ingyenes.
4 éves kortól 12 éves korig: **50% kedvezmény!**

Az **idegenforgalmi adó** (a térítési díjon felül) **18 év fölött 500,- Ft/fő/éjszaka**

SZÉP Kártya elfogadóhely!

A nógrádi helyzet

Beszélgetés Dobor Istvánna, a Nógrádi Bányász Nyugdíjas Szakszervezet elnökével

- 1998 óta élek Kazáron – mondja Dobor István arra a kérdésemre, hogy miképpen került kapcsolatba a bányászattal, a bányászokkal. – Ahogy ide kerültem, megkeresett a bányászszak-szervezet akkori vezetője, az azóta elhunyt Tözsér Gáspár, azzal, hogy hallott a szakszervezeti múltamról, s szeretné, ha tevékenyen részt vennék a helyi bányász nyugdíjas alapszervezet munkájába.

- *Milyen volt ez a bizonyos szakszervezeti múlt?*

- 1969-ben léptem be a szakszervezetbe, alapító tagja vagyok a Szakszervezeti Ifjúsági Szövetségnek, majd bekapcsolódtam az akkori munkahelyemen a Honvédségi Dolgozók Szakszervezetének munkájába. Előbb alapszervezeti titkár, majd a HODOSZ ifjúsági tagozatának lettem a vezetője. A tagozat vezetését 1996-ban adtam át utódoknak, amikor eljöttem a honvédségtől.

- *Hogyan lettél itt Kazáron, szakszervezeti vezető?*

- Gácsi bácsi (Tözsér Gáspár. – a szerk.) halála után megkerestek az alapszervezettől, hogy – tekintettel a már említett, szakszervezeti múltamra – vállaljam el a titkári tisztséget. Nem mondom, hogy rögtön kaptam az alkalmon, sokat hezitáltam, hiszen felelősségteljes döntést kellett hoznom.

- *Mi volt a hezitálás oka?*

- Nekem teljesen új környezetet jelentett az egykori bányászok lakta település, ismeretlen volt számomra a szakma, a bányászat. Az is újdonság volt, hogy itt idős, már nyugdíjas emberek alkoták a tagságot, akik másfajta törődést, másfajta érdekvépviseletet igényeltek, mint amiket addig megszoktam. Végül is meggyőztek, s ebben Salamon Feri bácsinak vannak érdemei, aki tanács-titkár volt Kazáron, jól ismerte az embereket, az alapszervezetben főbizalmi volt, felajánlotta segítségét, s fél éven keresztül együtt is dolgoztunk. Együttműködésünk sikeres volt, mert a következő választáson megerősítettek a tisztségemben.

- *Az alapszervezet tagjai hány településből álltak össze?*

- Öt. Mízserfa, Rákócziánya, Mátraszele, Istenmezeje és Kazár. Ez mintegy százötven embert jelent. Az ő érdekeik érvényesítésével, képviselével foglalkoztam. Aztán egy szomorú esemény változtatott a helyzeten. Rákos József, a BDSZ Nógrád-megyei szervezetének elnöke, váratlanul meghalt. Az ő helyére kerestek utódot, első-sorban az alapszervezeti elnökök között, s eljutottak hozzám is. Úgy éreztem, hogy ez nekem még sok lenne, de meggyőztek arról, hogy most ott van rám szükség, s minden segítséget megkapok a BDSZ központtól éppúgy, mint az alapszervezeti kollégáim részéről. Elvállaltam.

- *Tudtad, hogy kinek a helyébe lépsz?*

- Ha nem tudtam volna, akkor is emlékeztetnek rá. Jóskával (Rákos József. – a szerk.) három évig dolgoztam együtt, megismerhettem munkatársaságát, munkamódszereit, elkötelezettségét, és az elért eredményeit. Követelményként azt határozták meg számomra, hogy legalább azon a szinten kell tartanom a szervezete, amilyen az ő ideje alatt volt. Időt kértem, hiszen meg kellett ismerkednem az új helyzettel, a munkatársakkal, a napi teendőikkel. Van olyan alapszervezeti titkár, aki húsz éve végzi ezt a munkát. Az ő – és a hozzá hasonlóan régi „motorosok” – tapasztalata nélkül nem sokra mentem volna.

- *Sikerült velük „kiegyezni”?*

- Nekem más elképzeléseim voltak a szakszervezeti munkáról, mint az elődömnök, szervezetiileg, gazdaságilag is. Nehéz volt a kezdet, hiszen az elnökség tagjai mást szoktak meg, s eltérni a megszokottól nem egyszerű feladat. Másfél éves együtt végzett munka után elmondhatom, hogy az elnökség tagjai,

az alapszervezetek vezetői elfogadtak. Mára sikerült egy közös munkastílust kialakítanunk. A feladatokat nem munkának tekintem, s nagy élvezettel, örömmel végzem. Most már kor szerint is „felnttem” a tagjainkhoz, s felvettem a fordulatszámot abban a közegben, amely más munkamódszert igényel.

- *Kérlek, hogy mutasd be a szervezetet, amelynek az élén állsz.*

- A Nógrádi Bányász Nyugdíjas Szakszervezet tizenhárom alapszervezetből áll. Az elnökök részére, kéthavonta, illetve, ahogy a munka megkívánja, tartunk értekezletet. Ezen ismertetem azokat a feladatokat, amelyeket a BDSZ országos testülete meghatároz számunkra. Megbeszéljük a megyei sajátosságokból adódó feladatokat, illetve ezek végrehajtásának részleteit. Itt mondják el a kollégák, hogy milyen helyi munkát végeztek, milyen nehézségekbe ütköztek ezek során, illetve miben kéri a megyei szervezet segítségét. Ez a segítség bizonyos értelemben behatárolt, hiszen a BDSZ nyugdíjas szervezetein belül mi vagyunk az egyetlen, amelyiknek a tagdíjon kívül nincs más bevételi forrása. Ennek megfelelően alakítjuk a programjainkat is. A szigorú anyagi körülmények ellenére, mindig igyekszünk, a lehetőségeink határait is sokszor feszegetve, segíteni az alapszervezeti munkát. Évente tartunk küldöttértekezletet, ahol az elnökség beszámol a végzett munkáról, a számvizsgáló bizottság pedig betérjeszti az elmúlt év gazdálkodásáról szóló jelentését. Mindkettőt közösen vitatjuk meg és fogadjuk el. Ezek azok a szervezeti sarokpontok, amely a megyében a mi érdekvédelmi munkánkat meghatározzák.

- *Mi a munkakapcsolat lényege?*

- Szerintem az, hogy a tizenhárom alapszervezet csak úgy tud dolgozni, úgy tud hatékony tevékenységet folytatni, hogyha megfelelő munkamódszert tud kialakítani abban a közegben, amelyben neki a munkáját végeznie kell. Gondolok itt azokra az elnökökre, akiknek csak egy-két települése van, de azokra is, akiknek öt-hat, sőt nyolc. Elvárás és célkitűzés volt az, hogy a helyi szakszervezeti vezetők alakítsanak ki jó munkakapcsolatot az éppen regnáló polgármesterekkel. Ha ez jól működik, az alapszervezetek tudnak támaszkodni azokra az eszközökre és anyagi forrásokra, amellyel a település vezetője rendelkezik, s megfelelő információkhoz juthatnak a helység előtt álló feladatokat, a szociális problémákat illetően. Így nagyobb a sansza annak, hogy a szakszervezet a helyi bizalmi hálózatán keresztül be tud avatkozni a problémás helyzetek megoldásába. Ez lehet egy beteglátogatás, vagy egy szociális segély kiutalása, de lehet pusztán egy kedves gesztus, ha valakinek kerek évfordulója van a magánéletében (Lásd: születésnap, házassági évforduló, stb.). Ezek – úgy tapasztaltuk – erősítik a szakszervezet közösségéhez tartozás érzését, s csupán egy kis odafigyelést igényel.

- *Van fogadókészség a polgármesterekben?*

- Az utóbbi időben sikerült olyan kapcsolatrendszer kialakítanunk, hogy a polgármesterek segítségével a helyi rendezvényeink nagy részét zavartalanul tudjuk teljesíteni. Gondolok itt a bányásznapokra, a Borbála megemlékezésekre, az augusztus 20-ai rendezvényekre. A kapcsolatrendszer működésének hiányában nem minden alapszervezetünk tudna a felsorolt ünnepségekről méltó módon megemlékezni. Minden lehetséges fórumon ki szoktam hangsúlyozni ennek az együttműködésnek a fontosságát, hiszen a települési támogatás segít bennünket abban, hogy minél nagyobb nyilvánosság előtt tudjuk megmutatni magunkat, s bemutatni mindazt, amit szakszervezetként végzünk, s munkánkkal elérünk. Ha ez nincs, akkor mozgási területünk leszűkül, nem tudunk érdemben megjelenni a

lakosság előtt, s mindaz az eredmény, amit, mint szakszervezet értünk el, rejtve marad.

- *Ez tehát helyileg már működik. Mi a helyzet megyei szinten?*

- Megtáltuk ennek a lehetőségét és forrását, akár személyes kapcsolatok, akár hivatalos megkeresések formájában. Több alkalommal találkoztam a megyei közgyűlés elnökével, akivel sikerült odáig eljutni, hogy a megyei bányásznapok folyamatos megtartását, megszervezését támogatni fogja. Ugyanezt mondhatom el a legnagyobb alapszervezetünk támogatójáról, Salgótarján polgármesteréről, akivel szintén folytattunk egy ilyen eszmecsere, s ennek eredményeképpen a megyei bányásznap megrendezésének költségeit, az idén, a város állja. A megyei bányásznap nyitó eseménye lesz Salgótarján város három napos, bányász-hagyomány teremtő rendezvénysorozatának. A vezetőkkel történt egyeztetések eredménye, hogy az elkövetkezendő évekre vállalják a központi bányásznap rendezvények támogatását. Volt ugyan némi belső vita arról, hogy a bányásznap csak és kizárólag a bányászoké, de végül is arra jutottunk, hogy önállóan nem tudjuk anyagilag finanszírozni az eseményt, ezért kapcsolódnunk kell olyan városi rendezvényekhez, amelyen belül méltóképpen tudjuk megünnepelni a bányásznapot.

- *A bányásznap apropóján kérdezem: a helyi alapszervezeti munkában milyen súlyl szerepel a bányászahagyományok ápolása?*

- A bányászahagyományok ápolásának ebben a megyében óriási jelentősége és történelme van. Minden településen megtörténnek a bányásznap megemlékezések. Az előkészítés már augusztusban elkezdődik. A helyi kollektíva tervszerűen készül az ünnepre. A bányászemlékműveket, szobrokat, emléktáblákat, emlékhelyeket rendbe rakják, az esetleges hibákat korrigálják, kitakarítják, méltóvá teszik a majdani ünnepségre. A kulturális programok próbái is időben elkezdődnek, elmennek a felkérések, s ami nagyon fontos és nélkülözhetetlen: a szakszervezet helyi vezetője alaposan átbeszéli a település vezetőjével, hogy ki mit tud vállalni a rendezés költségeiből, szervezéséből. Az elmúlt három évben mindig sikerült emlékeztessé tenni egy-egy település megemlékezését, emlékhely, kiállítás megnyitásával, kopjafa állításával. A múlttól, kollégáim, szívesen mesélnek a településükre érkező fiataloknak, turistacsoportoknak, bemutatva a régi eszközöket, ruházatot is. Ezzel kapcsolatban mondanék egy nagyon fontos, nem feltétlen a bányásznappal összefüggő dolgot. Ahhoz, hogy pontos és megbízható információink legyenek a rászorultak helyzetéről, körülményeiről, elengedhetetlen, hogy a bizalmi hálózatok lelkiismeretes munkát végezzenek, tegyék a dolgukat. Legyenek mindig a tagok között, a közösség részeként érezzék át a problémákat, napi szinten legyenek tájékozottak arról, hogy ki miben szorul segítségre. Ezt a munkát mi kiemelten fontosnak tartjuk, s figyelünk is rá. Hozzáteszem: a bizalmijaink érzik ezt és rendkívüli odaadással és lelkiismeretességgel végzik el a rájuk bízott munkát. A munkájuk elismeréseképpen három fő kapott dícsérő oklevelet. Huszonhét évi bizalmi munka után Nagy Sándor, huszonegy év után Kis Kormos Sándor, és tizennyolc év után Bozó Lászlóné. Új hagyományt is teremtettünk a megyében. A legtöbb szolgálatot eltöltő bányamen-tők részére emlékkorsót alapítottunk, amit eddig négyen kaptak meg.

- *A tizenhárom alapszervezet hány tagot képvisel?*

- Jelenleg ezerkilencszáz ötvenegy tagunk van. Volt ez kétezer, sőt három-ezer fő is. Sajnos ez a korosztály nem tud megújulni. Volt olyan év, hogy hetven kollégától vettünk végső búcsút.

Volt olyan, hogy a betegsége nem tette lehetővé, hogy továbbra is részt vegyen a munkában, de a legtöbbjük, sajnos, végleg elment. Az talán közismert, hogy a nógrádi szénmedencében fejezték be először a bányászkozást. A tagjaink között még van egy szűk réteg, akik valaha aktív bányászok voltak, de a számuk erőteljesen csökken. Úgy próbáljuk a lét-számunkat legalább szinten tartani, hogy a bizalmiak megpróbálnak beszervezni ismerőst, barátot, más szakmák éppen szakszervezet nélkül maradó képviselőit, de nagyon nehéz, minden szempontból

ez a munka. Mindenestre a tagságunk összetétele, foglalkozásilag, igen színes, van közöttünk tanár, tűzoltó, polgárőr-parancsnok, segédmunkás, gépmester és még sorolhatnám. Ők azért léptek be, mert látták, a településükön működik egy olyan közösség, amelyben figyelnek egymás gondjára, bajára, s szívesen töltik együtt a szabadidejüket a közösség tagjai. Ez mindenképpen a helyi alapszervezeteink jó munkáját dicséri.

- *Aktív dolgozó is van a tagok között?*

- Van. Hirtelen a teljes számukat most nem tudom megmondani, de több harminc év alatti tagunk is van. Alapszervezeti titkáraink közül három fő jelenleg aktív munkavállaló. Fontos elmondanom, hogy a településeken megtartott évi három-négy rendezvény nagy kollektívaformáló erőt hordoz. A tagjaink nagy része – már a korukból kifolyólag is – egyedülálló. Nekik olyan esemény a rendezvény, ahol találkozhatnak ritkán látott ismerőseikkel, egykori kollégájukkal, s jól kibeszélhetik magukat. Emlékezve a régi időkre, de sort kerítve a jelen történéseire is. Ezekről a találkozásokról szinte megfialodva mennek haza, municiót kapva a következő találkozásig.

- *Mi a legnagyobb problémája a szervezetnek?*

- A legnagyobb probléma az, hogy az anyagi lehetőségeink rendkívül szűkö-

sek. Sokkal többet szeretnénk tenni a rászorulókért, több rendezvényt, találkozási alkalmat, de pénz híján erre nincs lehetőségünk. Nincs mögöttünk jelentős anyagi háttér, a tagdíj nem nyújt elég fedezetet, hogy mindazt megtegyük, amit szeretnénk. A másik probléma, hogy ha valamelyik tisztségviselőnk, olyan élethelyzetbe kerül, hogy nem tudja folytatni, nincs aki a helyébe lépjen. Nincs utánpótlás. Ami részben érthető is, hiszen a tagok túlnyomó része öreg, betegeskedik, ezért nem vállal vezetői feladatot. Persze meg is szokta, kissé el is kényelmesedett, hogy van egy olyan ember, aki intézi helyette az ügyes-bajos dolgait. Mikor aztán ez az ember kiesik, akkor kilátástalanná válik számára a helyzet, de egy percig sem gondol arra, hogy ő pótolhatná, esetleg. Segítségét felajánlja, de a kötöttséget nem vállalja. Persze önjelöltek akadnak néha, de sajnos ezek olyanok, akik alkalmatlanok a feladatra, megválasztásuk inkább vissza-húzná a közösséget, mintsem segítené az előre haladásban.

- *Utolsó kérdésem: mit tartasz eddigi tevékenységed legnagyobb sikerének?*

- Sikeresnek mondom azokat a kapcsolatokat, amiket kialakítottunk a helyi polgármesterekkel. Sikeres a bányász-hagyományok ápolása terén végzett munkánk. Mióta én vagyok az elnök, azóta is több településen alakítottak ki bányász emlékhelyet. Átadásra került Mátramindszenten, Karancslapujtőn emlékhely, Szécsényfelfalun kopjafa. Vannak bányász hagyományörző egyesületeink, amatőr művészegyütteseink, megnőtt és természetessé vált az igény arra, hogy a településeken méltó emléket állítsanak az egykori bányászkozásnak. Olyan szintre emelkedett ez a tevékenység, hogy nincsenek gondjaink, ha fel kell terjeszteni valakit, valakit elismerésre. Talán csak az, hogy kit válasszunk a sok jó közül. Példaként emlitem Sulyok Oszkár Jánosné, Karancsalja polgármesterét, aki a karancsvölgyi megemlékezések motorja, hosszú évek óta, s az elmúlt évben kapott tőlünk elismerést, vagy a salgótarjáni bányász-kohász dalkör, akik amellet, hogy minőségi munkát végeznek, példát mutatnak abban is, hogy miként kell felnevelni az utánpótlást, hogyan lehet zökkenőmentesen fiatalítani. De említhetném a mátraterenyei hagyományörző kórust, vagy a nivódíjas Kazári Bányász Dalkört és a karancsaljai hagyományörzőket. Rájuk is büszkék vagyunk, s azokra az egykori, ma már nyugdíjas bányászokra is, akik eljöttek és eljönnek, hogy ha az aktívak harcának sikeréért, vagy a bányászszak-szervezet által kivívott eredmények megtartásáért tüntetni kell. Jönnék, mert soha nem felejtik el, hogy mit jelent a bányászszolidaritás.

Ezekért az élményekért érdemes dolgozni.

- *Köszönöm a beszélgetést, s további munkátokhoz kívánok, jó szerencsét!*

Hámori István Péter

Küldöttközgyűlés

A BDSZ Nógrádi Bányász Bizottsága megtartotta küldött közgyűlését Salgótarjánban. A közgyűlés napirendi pontjai az alábbiak voltak:

- Beszámoló a 2016-ban végzett tevékenységről és a 2016. évi gazdálkodásról.
- A Szakszervezeti Bizottság alelnökének megválasztása.
- Egyebek.

Bányász hagyományok ápolása Várpalotán

Közösségeink mérhető hozzájárulásával

A várpalotai szénmedencében – egykor- a dolgozó munkások, fizikai dolgozók, műszaki szakemberek által, az itteni bányászkodás színvonala hazai viszonylatban mindig az élvonalhoz tartozott „Hazánkban és határainkon túl is, számos technikai újdonsággal öregbítették a magyar bányászok szakmai tekintélyét”. 1903-ban brickettyárat építettek, majd 1928-ban az ország első ahrálró művét és 1938-ban az ország első szkip aknáját. Új fejtesmódot vezettek be a szintes omlasztásos kamrapillér fejtést. Az új technológia Korompay Lajos bányaigazgató nevéhez köthető. A vágat hajtást a Schmidt-féle” művájárral” végezték. A várpalotai vágáriskolát dr. Kiss László bányatanácsos kezdeményezésére hívták életre 1935-ben, két évvel a vonatkozó törvényerejű rendelet megjelenése előtt, mely kötelezővé tette a vágár oktatást, általa 1935.XII.1.-jén, 28 segédvájár az ország első szakmai képesítést nyert „Vágárbizonyítványát” vehette át Albert Ferenc bányaiparügyi főtanácsostól. Kikísérletezték és üzemszerűen alkalmazták a második szelet művelésére alkalmas technológiát. Az utóbbi technológiai siker Buzási János bányamérnök nevéhez fűződik. Munkásságát a Kossuth díj III. fokozat elismeréssel illették. A termelékenység növelése, a fajlagos anyagfelhasználás és a nehéz fizikai munka csökkentéséhez jelentősen hozzájárult a várpalotai körülményekhez alakított saját tervezésű és gyártású pajszbiztosító elemek általános alkalmazása. Kiemelkedő szerepe volt ebben Martinkó Mátyás igazgatónak és feltalálónak. A Magyar Szénbányászati Tröszt 1976-77 folyamán a pajsztervezés, gyártás és értékesítés profilgazdájának a Várpalotai Szénbányákat jelölte ki. A biztonságos termelőmunkát jelentősen segítette a korszerű szállítás, a saját tervezésű és gyártású dispécser központok valamint a hangos telefonrendszer létrehozása, működtetése.

Mindezek az értékek tudatunkban, hagyományainkban, anekdotáinkban, tapasztalatainkban megmaradtak. Így az 1906-ban megalakult „Jó Szerencsét” Olvasókör, melyet a várpalotai bányamunkásság kultúra iránti igénye hozott létre. 1931-ben Korompay igazgató így méltatja bányászait: „...mi sem bizonyítja jobban a kollektív szellemüket, mint az a lelkesedéssel fűtött igyekezet és törekvés, mellyel kultúrothtonát, a JÓSZERENCSET OLVASÓKÖR nagytermét felépítette.” Elevenen élnek azok a sikerek melyeket, sok évtizedes múlttal rendelkező amatőr művészeti csoportjaik elérték. A 97 éve alakult, Várpalotai Bányász Kórus 2001-ben ” Hangversenykórus cum laude” minősítést, 2012-ben

Veszprém Megye Érdemrendje kitüntetéssel érdemelt ki.” A Bányász Fúvószenekart, a másik nagy hagyománnyal rendelkező együttesünket, 1989-ben ismételt aranydiplomával, 1999-ben Veszprém megye Pro Comitatu - díj és 2009-ben MSZOSZ – díj elismerésben részesítették. Büszkék vagyunk arra, hogy jelenleg is működnek. A 90 éve alapított Várpalotai Bányász Sportkör ez évben kiemelt figyelem kíséri. Múzeumunk létesítését - mely 2007-től gr. Sztáray Antal bányászattörténeti gyűjtemény nevet viseli -1975-ben határozták el. Elhelyezésére a Thury vár délnyugati szárnyának egy helyreállított részében került sor. Az egykori romos várrész műemléki helyreállítását a Várpalotai Szénbányák Vegyesüzem dolgozói végezték a Műemléki Felügyelőség megalapítására. Az építési költség fedezetét a Magyar Szénbányászati Tröszt, a Várpalotai Városi Tanács, a Veszprém Megyei Múzeum Igazgatóság és a Várpalotai Szénbányák biztosították. Az intézmény: 1976. szeptember 4-én, a XXVI. Magyar Bányásznapi Országos rendezvénysorozat részeként, ünnepélyes külsőségek között megnyitotta kapuit.

Évtizedekben mérhető hagyományként a helyi szeptemberi bányásznapi egyik színhelye. Legutóbb, a múlt év novemberében a gyűjtemény kiállítótermeiben emlékeztünk a palotai szénlelés kezdetére, bensőséges légkörben a Városházán és –védő Egyesülettel közös szervezésben.

Sztáray gróf kastélyparkjának keleti oldalán, a mai Nepomuki Szent János Katolikus Iskola közelében lettek rá először erre az ásványkincsekre. A valószínűsíthető szénmező fekvésének pontosabb meghatározására, a földbirtokos Sztáray, a MTA egyik kiválóságát Hantken Miksa geológust, paleontológust, egyetemi tanárt is felkérte, aki a helyszínt felkeresve -1887-ben készült tanulmányában – számolt be. A szénlelés helyének fontosságát Singer Ábrahám Várpalota főrabbija is méltatta, Palota város története c. tanulmányában. Faller Jenő bányamérnök, helytörténeti kutató is behatóan foglalkozott a témával.

Lakótelepeink, kolóniáink mind egyike magán viseli a kor építészeti stílusjegyeit és az ott élők emlékeztetét, ami e szakmához kötődik. Néhány épület homlokzatán bányászjelvény is látható. A bányavállalatok lehetőségeik függvényében igyekeztek segíteni dolgozóik lakáshoz juttatását. Például: 1910-ben Antal bánya közelében, majorsági épület átalakításával, amit 1923-tól megismételték, így több munkáscsalád került valamivel jobb körülmények közé. Az évtizedben 120 db

egy szobakonyhás bányászlakás létesült. Nagyszabású program keretében ebben az időszakban, alsó és felső – Inkám, Külső és Felső major, Kálvária domb, valamint Szabó és Fanni telep beépítése követte a sort. 1935-1940 között Kiss Tamás adataiból idézve összesen 60 db kétszobás lakás épült. Megtudhatjuk általa.... ezek voltak akkor a legcsinosabb, legkedvesebb megjelenésű épületek Várpalotán. A bányaüzem beruházásában 1949-ben, a mai Rákóczi-telepen 122 db földszintes új, az akkori viszonyoknak megfelelő kertes lakások átadására került sor. Az inotai lakótelepen ugyancsak megépült 69 kertes családi ház. 1988-ig ez a folyamatosság biztosított volt. Összességében a város lakásállománya a bánya ez irányú törekvései eredményeként 2000 lakással gyarapodott! Úgy gondoltuk a szénbányászat leépülésével, majd megszűnésével emléktáblák és emlékhelyek állításával, múltidézőssel, az örökséget ebben a formában is ápoljuk. Hirdetjük és teszünk is érte, önkéntesen, térítésmentesen, sok esetben adakozással, hittel és lelkesedéssel. Megemlé-kezéssel egybekötve emléktáblával láttuk el a Kálvária kolónia egyik, az egykori munkásszálló, majd vállalati központ, és a Jó szerencsét Olvasókör épületét. Emlékjelet állítottunk a Rákóczi-telepen. A bánya szerencsétlenségben elhunytak tiszteltére emlékfalat létesítettünk a Thury várban, a bányászattörténeti gyűjtemény első, ún. fogadó termében.

Kezdeményezői és folytatói vagyunk a Múzeumok Éjszakája várpalotai eseményeinek immár több éve. Jelentős számú - alkalmanként több száz - érdeklőt fogadtunk, estétől - éjszakába nyúlóan -- akik helyi, megyei és tágabb környezetünkben látogatnak Várpalotára – hangulatos és rendhagyó eseményre - a Thury várban található gr. Sztáray Antalról elnevezett bányászattörténeti gyűjteménybe. Programkínálatunkat évente változó témakörökkel, előadásokkal és előadókval színesítjük.

A rendezvényeket a késő esti órákban bányász anekdoták, humoros történetek felidézésével zárjuk.

Az előadások és látványok közepette az érdeklődők megismerkedhettek a bányászvisellett, munkaruházattal és egyenruhával. Egyik kollégánk egykori földalatti villanyszerelő korhű öltözetével számos érdeklődőt kíváncsivá tett. Az önkéntes hölgyek, a nyugdíjas klub és szakszervezet tagjai pedig hagyomány és paprikás zsíros kenyérral kínálták az izletes eleséget, emlékeztetve az egykori bányászszendvicsekre. A finom falatokat a beérkezők nem egy esetben repeta fogyasztásával díjazták.

A vállalkozó szelleműek pedig: a látottakról, hallottakról és a gyűjteményről- a Városházán Egyesület tagjainak csoportja gondozásában összeállított- szellemi totót böngészhettek és válaszolhattak meg.

A helyszínen, helytörténeti bányász-kötetek bemutatása mellett, vásárlási lehetőséget is biztosítunk az érdeklődők számára.

A felsoroltak jó alkalmak arra, hogy régi munkatársak találkozzanak, felidézzék az elmúlt évtizedek emlékeit. Jó alkalom arra is, hogy a ma élők ne feledjék, egy ősi szakma helyi tanúságtévőit, mindazokat, akik nyomot hagytak a város fennmaradásában.

Az egyesület megalakulásának évtizedére kiadványt is megjelentettünk. Benne megőriztük és az utókorra hagyományoztuk- a bányász hagyományokkal foglalkozók számára országosan is ismert Jó szerencsét Művelődési Központot – egykor, a helyi közművelődés és kultúrák közvetítés zászlóshajóját. Egyben az 1997-ben alakult „egyesületünk bölcsőjét”. Olyan időszakban, az 1990-es években, amikor „a kialakult gyakorlat szerinti támogatási összegek szinten tartására is kevés volt az esély”. Azonban az intézményben folytatott sikeres kutató, feltáró és megjeleníthető bányász hagyományokat is magába foglaló kezdeményezések, átörökítve a mai napig is egyesületünk tevékenységében markánsan jelen van. Emlékeztet sokunk számára Faller Jenő, Korompay Lajos, és az SII. akna üzembe helyezése tiszteletére szervezett évfordulós megemlékezések, kiállítások, melyeket a szakma igen nagyra becsült. Rangos eseményé vált, a BDSZ és az OMBKE által szervezett „Jó szerencsét” köszöntés bevezetésének centenáriuma alkalmából- évenkénti megemlékezés Várpalotán - immár 24 éve gyakorlat. Helyszínül, az 1958-ban átadott névazonos intézmény szolgált. Ehhez a feladathoz, egyesületünk tagjai, az említett bölcső intézmény ötletekkel, segítséggel, javaslaival az első öt esztendőben közvetlenül – előadókként is - eredményesen hozzájárult.

Pénzügyi forrásokban és eszközállományban nem bővelkedünk.

Ezért permanensen keressük az együttműködés szálait más szervezetekkel és természetes személyekkel is. Eredményes kapcsolatunk a várpalotai Bányász Nyugdíjas Szakszervezettel és Klubbal, valamint a Rákóczi - telepi Baráti Körrel. Jó partneri viszonyt ápolunk Várpalota Város Önkormányzati –képviselőtestületével.

Támogatásukkal segítséget adnak részünkre. Az országos feladatkorrel bíró Bányász Kulturális Szövetséghez is tartozunk, remélve, hogy igyekeztünk, elhivatottságunk hozzájárulhat fennmaradásához.

Mindezek az események a média érdeklődését is felkeltik a történeteket közvetítik. Így, általuk széles nyilvánosságot nyernek. A visszajelzések megerősítik további munkásságunkat.

2017. évben megalakulásunk 20 éves

jubileumát ünnepelhetjük. Gazdag programkínálatunkból a legfontosabbakat megosztom az olvasókkal.

A „Jó Szerencsét” köszöntés elfogadásának 124.évfordulója alkalmából, egyesületünk tagjai hozzájárulnak, az országos hatókörű, aktuális szakmai témaköröket feldolgozó konferencia sikeres megtartásához és az azt követő koszorúzáshoz, baráti találkozóhoz.

Ideje: 2017. 04. 04. 05. 10.30. Jó Szerencsét MK. Várpalota.

A várpalotai szénbányák egyik jelentős aknája volt az SII. bánya. Termelő tevékenységet 1957-1996 között folytatott. A 60. évforduló alkalmából megemlékezéssel, fotókiállításal és emléktábla állításal méltatjuk működését.

Ideje: 2017. 04. 28. Várpalota, egykori SII. akna. Jó Szerencsét MK.

Múzeumok éjszakája országos rendezvénysorozathoz kapcsolódunk hagyományosan, amikor bemutatjuk a helyi gr. Sztáray Antalról elnevezett bányászattörténeti gyűjteményünket tárlatvezetésekkel, előadásokkal, interaktív programokkal.

Ideje: 2017. 06. 25. 18.00-23.00 Thury vár.

A hagyományos 67. bányásznapi megemlékezést koszorúzással, kiállítással, helyi bányász amatőr művészeti együttesek közreműködésével és baráti találkozóval, a város bányász hagyományápoló civil szervezeteinek közös szervezésében tervezzük.

Ideje: 2017. 09. 03. Rákóczi-telep, Jó szerencsét MK., Thury vár.

Könyvbemutatót tervezünk az egyesület megalakulásának 20 éves évfordulója alkalmából Budapesten, az Országos Bányász Kulturális Szövetséggel közös szervezésben.

Ideje: 2017. 10. 26. BDSZ székház.

Az egyesület jubileumi közgyűlését, helytörténeti előadásokkal és a jubileum alkalmából megjelent kötetünk bemutatásával, méltatjuk. A kötet folytatása az „Egyesületünk évtizede, 1997-2007” címmel megjelent forrásmunkánknak.

Ideje: 2017. 11. 24. Várpalota, Jó Szerencsét MK.

A hagyományos Borbála - napi megemlékezést és szentmisét közös rendezvényen a helyi tüzerek és építők civil szervezeteivel tervezzük.

Ideje: 2017.12.04. Jó szerencsét MK., Római katolikus templom Várpalota.

Az eseményen bemutatjuk az 1932-ben - bántai homokkőből készített - Szt. Borbálát ábrázoló szobrocscsa restaurált változatát.

A fenti írásból, remélhetőleg kiderül, munkánk mérhető, értékelhető. A hagyományápolást következetesen folytatjuk. Szeretnénk elérni és megalapozni folyamatosságunkat a következő évtizedekre is.

Legfőképpen azért, hogy évtizedek múlva is legyen összetartó erőnk, és tagjaink, találkozóinkon „Jó szerencsét” köszöntéssel üdvözlőjük egymást.

Petrovics László

140 éve találtak szenet Várpalotán

A rendezvény különlegességét az adta, hogy ez évben immár 140 esztendője, hogy először találtak szenet városunk területén. Az évfordulóról emlékeztek meg november hónapban a Várpalotai Városházán és –védő Egyesület és a helyi Bányász hagyományok Ápolásáért Egyesület tagjai a Thury várban találhatóság, gr. Sztáray Antalról elnevezett Bányászattörténeti Gyűjtemény nagytermében. A hagyományápolás mindkét civilszervezetnek kiemelt feladata. Ezért is tartották fontosnak a megemlékezést. Petrovics László a városvédők elnöke bevezető gondolataiból megtudhattuk, a szénlelés helyét pontosan nem tudjuk. Annyi azonban bizonyos, Sztáray gróf kastélyparkjának keleti oldalán, a mai Nepomuki Szent János Katolikus Iskola közelében lettek rá

először erre az ásványkincsekre. A valószínűsíthető szénmező fekvésének pontosabb meghatározására, a földbirtokos Sztáray, a MTA egyik kiválóságát Hantken Miksa geológust, paleontológust, egyetemi tanárt is felkérte, aki a helyszínt felkeresve -1887-ben készült tanulmányában – számolt be. A szénlelés helyének fontosságát Singer Ábrahám Várpalota főrabbija is méltatta, Palota város története c. tanulmányában. Faller Jenő bányamérnök, helytörténeti kutató is behatóan foglalkozott a témával.

Az esemény méltatását Dr Buzási István bányamérnök, egyesületi elnök tartotta. Kiemelte a helyi szénbányászat kiemelkedő jelentőségét a település életében. Bemutatta fejlődésének állomásait, a kereskedelmi kapcsolatokat, a város arculatának alakulását, a kulturá-

lis életben betöltött szerepét. Az itt élők a biztos megélhetést köszönhetnék a kemény és áldozatos munkát igénylő nehézipari tevékenységtől mondta.

A jó hangulatú összejövétel baráti beszélgetéssel és a múzeumi gyűjtemény terméinek megtekintésével folytatódott.

A kötetlen együttlét során, e sorok írója szövegezt arról is, hogy az OMBKE várpalotai csoportja kezdeményezésére már 1975 végén megindult a felkészülés a várpalotai szénbányászat 100 éves évfordulójának méltó megünneplésére. Majd egy évvel később, 1976-ban a palotai bányászkodás történetét bemutató állandó kiállítás nyílt, annak törzanyagát láthatjuk jelenleg is. Éppen ezért köszönettel tartozunk mindazoknak, akik létrejöttéhez hozzájárultak.

P. L.

Kilencven évről, elfogultan

Páles Lajos betöltötte a 90. évét. Milyen könnyen leírható ez a mondat. Közben az ember bele se gondol abba, hogy e mögött az egyszerű kijelentés mögött mennyi a tartalom. Mi minden fér ebbe a csaknem évszázadot felölelő életpályába? Ha a teljesség igényével próbálnánk megjeleníteni ezt az utat, nemhogy egy újságcikkbe, de egy egész lapszámba se férne el. Rövid részleteket, fontos eseményeket, jellemző történeteket igyekszem keresni, de előre tudom, hogy minden hiába, mert az „anyag” temérdek, történesekben gazdag, s minden kiemelés az egész után kiált.

Írhatnék a szakszervezeti múltjáról. Arról, hogy 70 éve tagja a szakszervezeti mozgalomnak, s tizenhárom évig volt tisztségviselő, szb-titkár. Éppen abban az időben, amikor – az ő szóhasználatával élve –, „bejött a kulturális forradalom.” Tevékenyen részt vett abban, hogy a Nógrád-megye kulturális élete fellendüljön, hogy oda is

elmenjenek nívós színházi produkciók. Ő „hozta le” Bilicsi Tivadart, Latabár Kálmánt és sok neves fővárosi művészt Salgótarjánba. A megyei tanácsnál dolgozva ő és munkatársai készítették el az úgynevezett Palóc-tervet.

Soha nem felejtí bányásztkötődését. Apja bányász volt. Ő maga, a széncsata idején, a szállítás szervezésével foglalkozott, újítást is jegyzett e téren. Hatalmas munkabírással, napi tizen-négy órát dolgozott, hogy gördülékeny legyen a bányász ellátás. Számára nem volt munkaidő, csak feladat.

Büszke arra, hogy hivatástudatból, meggyőződésből és ügyek iránti elkötelezettségből számtalan társadalmi megbízatása volt, a munkája mellett. Harmincöt évig volt propagandista, szemináriumokat vezetett. Pozíciót töltött be, mint sportköri elnök a Petőfi SE kötelékében. Jelentős érdemei vannak a karancsi természetvédelmi kilátó létrehozásában.

Mind-mind kiragadott események, önkényesen kiemelt részletek.

A nyugdíjazás nála nem azt jelentette, hogy befejezte a munkát. Még sokáig utaztatással foglalkozott. Többet dolgozott, mint aktív korában. Sí tábor és nyelvtábor szervezett, erdei iskolát hozott létre. Tíz-tizenkétezer gyereket és kétezer felnőttet mozgatott meg.

Hét könyve jelent meg eddig. Többek között írt a karancslejtősi ellenállásról, a már említett Petőfi SE-ről, „Két tűz között” címmel az 1956-os salgótarjáni sortűzről, a szemtanú hitelességével. Azt mondja, hogy még vagy tíz könyvre való téma morog benne.

Nézem, ahogy előttem ül. Kedélyesen anekdotázik, fejből idéz évszámokat, dátumokat, konkrét eseményeket. Ő lenne egy évtizedre a száz évtől? Hihetetlennek tűnik.

Meggyőződésem, hogy azt a bizonyos, tíz könyvre való témát, meg fogja írni.

- hip -

Honlaphír

90. születésnapját

ünnepelte Páles Lajos, a Nógrádi Bányász Nyugdíjas Bizottság I. sz. alapszervezetének tagja, aki idén lett 70 éves szakszervezeti tag.

A jubileumi ünnepséget Salgótarjánban rendezték, melyen részt vett Fekete Zsolt polgármester, Dobor István a Nógrádi Bányász Nyugdíjas Bizottság elnöke, Rabi Ferenc BDSZ elnök és Hámori István a Bányamunkás főszervezője is.

Mór-Pusztavámi tervek

Ez év február 25-én tartotta azt a taggyűlést a BDSZ Mór-Pusztavám Bányász nyugdíjas szervezete, ahol a 2016. évi munkájukat értékelték, illetve munkatervben rögzítették a 2017-es esztendő teendőit, a tervezett rendezvényeket. A taggyűlés után kérdeztem Grell Károly titkárt, hogy milyen konkrét eseményekről, rendezvények-

oldja a zenés, táncos összejövetel vidám hangulata. Ilyenkor mindig meghívjuk a szakszervezeti felsőbb szervek képviselőjét, akik tájékoztatják a tagságunkat a legfontosabb érdekvédelmi feladatokról. Ezt te is tudod, hiszen alelnök korodban több alkalommal is itt voltál. Az idén részt vett a taggyűlésen Rabi Ferenc, a BDSZ elnö-

nyűnkre is, hiszen ezek nem belterjes, csak a bányászokra érvényes meghívások. Azt szeretnénk, ha minél szélesebb körben éreznék jól magukat. Mi nagyon támogatnánk egy olyan kezdeményezést, amely a régi, az egész BDSZ-re kiterjedő nagyrendezvényeket (sport, kulturális, stb.) elevenítené fel. Hiszünk abban, hogy ezek a kollektívaformáló programok nagymértékben segítenék az érdekvégyesítő munkát, s a tagszervezést is.

- A június mindig fontos dátum az alapszervezet életében. Büszkén mondhatom, hogy meghívásokra rendszeres résztvevője vagyok a Családi Napnak.

- Nem lesz ez másképpen most sem. Horgászversennyel kezdünk a látóhegyi II. tónál, s szintén hagyományosan, főzőversennyel folytatjuk. A hozzávalókat minden benevező hozza magával, mint ahogyan a bográcsot is. Itt tényleg érvényesül Coubertin báró olimpiai jelszava: nem a győzelem, a részvétel a fontos. Az idő eddig kegyes volt hozzánk, s nagyon reméljük, hogy most is az lesz. Jelenkezni május 25-től június 15-ig lehet a szakszervezeti irodában. (Ez itt a reklám helye! – a Szerk.)

- Máris itt van a Bányásznapi. - Mindig nagy erőket mozgósítunk, hogy méltóképpen megrendezzük a bányászok helyi ünnepét. Szeptember elsején megkoszorúzzuk a Kodály Zoltán úti bányász szobrot. Majd felkeredünk és a Millenniumi Parkban a Bányász Emlékkönel szintén elhelyezzük a megemlékezés koszorúit és virágait. Ugyanítt szoktuk köszönteni jubiláló tagjainkat. De ezzel még nincs vége a programoknak. Este a Művelődési Házban Bányász Napi batyus bál zárja az események sorát. Mivel februárban is rendezünk batyus bált, a bányásznapi a II-es számot visel-

li. Asztalt foglalni augusztus 24-től lehet szerdánként, a Móri nyugdíjas bányász szakszervezet irodájában (Erzsébet tér 14), vagy a helyszínen.

- Október a szünet időszaka. Csodálkoznék, ha nem kapcsolódna valamilyen programhoz, vagy programmal a bányász nyugdíjas alapszervezet.

- Több, borhoz kötődő programon veszünk részt, melynek fénypontja a szüreti felvonulás. Ezen szép számmal szoktunk részt venni, de itt a Bányamunkásban is kérem tagjainkat, hogy minél többen jöjjenek, vegyenek részt ezen. Hihetetlen hangulatot tud teremteni a közös felvonulás, az együ-

vénye: a csilletoló verseny. Helyszíne a Rendelőintézet parkolója, a Millenniumi téren.

- December, Borbála Nap. Jól sejtem?

- Jól. Gyertyagyújtás lesz a Millenniumi Emlékparkban a Bányász Emlékkönel, majd Borbála-napi szentmise a Kapucinus templomban.

- Ezzel vége is az évnak. - Természetesen ezek csak a rendezvényeink. Megtoldva azzal, hogy üdülési lehetőségeket is nyújtunk és kirándulásokat is szervezünk. A szakszervezeti munka lényege azonban az érdekvédelem. Az alapszervezet vezetősége minden olyan ügyben a tagság rendel-

ről van szó.

- Időben vissza kell lépnünk egy hónapot – kezdte a választ Károly. – Ezt az évet a hagyományos disznóvágással kezdtük, január 20-án, amit egy disznótoros ebéd követett a pusztavámi kultúrházban. Ezt az eseményt évek óta megrendezzük, s minden alkalommal megmozgatja a tagságot, nagy lelkesedéssel vesznek részt rajta. Így volt ez az idén is.

- A mostani beszámoló illetve programalkotó taggyűlés után Batyus bált rendeztetek. Ez is hagyományápolás?

- Szó szerint. A hivatalos részt jól

ke és Illés Róbert az Oroszlányi Bányász Szakszervezeti Szövetség elnöke.

- Mi következik ez után?

- Természetesen a nők köszöntése, március 8-án. Mondanom sem kell, hogy ez is évente visszatérő program-pontunk. A következő hónapban részt veszünk a Szent György napi ünnepségen és benevezünk a főzőversenyre. Erre az eseményre jöhetnek résztvevők máshonnan is. Szeretettel várjuk a BDSZ tagjait, textilipari dolgozókat, bñrösöket, ruhásokat egyaránt. Ez egyébként érvényes a többi rendezvé-

vé tartozás semmi máshoz nem hasonlítható érzését. Ezt csak ott lehet átélni. Ezért hívok mindenkit, hogy jöjjön el és személyesen tapasztalja meg, hogy a fenti jelzők, részemről nem túlzások. Van ennek a napnak még egy, bányászathoz szorosan kapcsolható rendez-

kezésére áll, és segítséget nyújt, amiben hozzánk fordulnak. Ezt a munkát at év során folyamatosan végezzük.

- Köszönöm az interjút. A további munkáktokhoz kívánok, erőt, kitartást, és bányászköszöntéssel: Jó szerencsét!

- h -

Hat évtizedes a szakszervezeti mozgalom

Hatvanadik évfordulóját ünnepeli idén Oroszlány bányász szakszervezeti mozgalma – többek között ez is elhangzott január 14-én, a Bányász Nyugdíjas Szakszervezet évadnyitó rendezvényén, amit Eichardt János elnök nyitott meg a Bányász Klubban.

Az eseményen, ott voltak a Mór-Pusztavám és a Vértessomló-Várgesztes tagszervezetek képviselői, valamint Illés Róbert érdekképviselői vezető is.

Lazók Zoltán polgármester újrvi köszöntőjét követően szólt az elmúlt év városi fejlesztéseiről, illetve az idei tervekről: A teljesség igénye nélkül emliteném a Tánácsos úton elkészült ökolívó edzőtermet, a Hamvas Béla Gimnáziumban a megkezdett energetikai beruházás befejezését, a volt Arany iskola tetőfelújítását,

a védett homlokzat helyreállítását. Elkészült a posta mögötti terület komplex rehabilitációja, a Wescasthoz vezető közel 400 méter hosszú járdaszakasz, befejeződött az uszoda előtti közvilágítási projekt. Megújult Malom-tó feletti gyalogos híd, illetve a Spar áruház előtti kishíd, újjáépült a műszaki középiskola csapadékvíz és szennyvízelvezető rendszere. A város legnagyobb projektje tavaly a sportcsarnok volt. A mintegy 1500 főt befogadó új épület teljes ára közel 1.1 milliárd forint lett, amiből 380 milliót költségvetésünk fedezett. Ősszel megújult az '56-osok tere az Ápolási Intézet mellett, és befejeződött a Mindszenti úti beruházás is 800 méter hosszú szakaszon. Régi vágya valósult meg a város lakóinak a Rákóczi út-Takács utca kereszteződésében megépült körfor-

galmi csomóponttal. Befejeződött a Malomsori óvoda teljes felújítása, az év során a település 16 közterületi játszótérén pótlásra kerültek az eszközök – mondta a városvezető, majd így folytatta: Ami az előttünk álló időszakot illeti, továbbra is ki kívánjuk használni a pályázatok nyújtotta előnyöket, különösen az intézmények felújítása és az óváros rehabilitációja területén, de komoly saját erővel is rendelkezünk terveink megvalósításához. Az egyik legnagyobb feladatnak az új polgármesteri hivatal kialakítása ígérkezik a volt Arany János iskola épületében. Hamarosan kezdetét veszi egy újabb nagyszabású városrész rehabilitációs program a Népek barátsága utca-Irinyi János utca tengelyében lévő területeken. Terveink között szerepel még többek

között a Haraszthegy hasznosításának megoldása és a Borbálai óvoda felújításának megkezdése.

Eichardt Jánostól megtudtuk, hogy az 582 taggal rendelkező közösség soraiba sajnos kevés fiatal érkezik, pedig minél nagyobb a létszám, annál komolyabb az érdekvégyesítő képesség – hangsúlyozta.

Ebben az évben a Bányász Nyugdíjas Szakszervezet hagyományos programjai mellett kiemelten készül a mozgalom 60 éves évfordulójának, és az oroszlányi bányászat 80 éves múltjának megünneplésére.

Az est további részében fehér asztal melletti beszélgetéssel, a régi emlékek felidézésével múlttá az időt az egykori széncsaták hősei.

Kő és Kavics-bányászati Napok

Velencén a ResortSpa-ban került sor a X. Kő- és Kavicsbányász napok megrendezésére, melynek főszervezője a Szilikátipari Tudományos Egyesület Kő- és Kavics Szakosztálya, társrendező az MBFH, az MFGI és a MBSZ volt.

A két napos konferencián az első nap délelőttjén plenáris ülésen a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium részéről három, a Magyar Bányászati és Földtani Hivaltól kettő, majd egy-egy előadás Szlovákiából, az Aurora Energy Kft., az Eurotrade Kft. és a BDSZ részéről hangzott el.

A két napos rendezvényen összesen tizenöt társaság szerepelt kiállítással, illetve szakmai tájékoztatással.

Bányász emlékkövet avattak Miklósbereken

A Bányamunkás múlt évi, szeptemberi számában képet közöltünk, rövid híradással, arról, hogy a 66. Bányásznapon, Csolnokon a községi bányásznap megemlékezés előtt emlékkövet avattak. Most részletesen is szólnánk erről a fontos, bányászmagányokat példásan ápoló eseményről.

Az emlékkő a BAUMIT Kft adománya volt, a kiszállítását három éve 2013. október 29-én Cseresznyés Erzsébet műszaki vezető engedélyezte. Mocsnik Imre bányavezető kiválasztott, egy nem túl nagy, követ. De tévedett, a kő nagy része, mint a jéghegy, a föld alatt volt, s így 9,2 tonnára sikeredett.

A nem egyszerű elhelyezés után az emléktáblát a Csolnok, Annavölgy Önkormányzata, Csolnoki Bányász Hagyományörző Egyesület, Bányász Szakszervezeti Szövetség az OMBKE Dorogi Helyi Szervezete a Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítvány támogatásával készítette.

A kötömbre helyezett emléktáblát

titkára tartotta.

A Dorogi (Esztergomi) és Píli medence szénbányászatának kezdetét 1781. január 27-én Csolnok község német ajkú bírása által kiadott, a Csolnoki Bányász Múzeumban őrzött szénkutató engedély másolata dokumentálja.

A medencében a 222 év szénbányászat, a 105,9 millió tonna szén felszínre hozatala tiszteletet parancsoló teljesítmény. Az is tény, hogy a régió medencéi közül a legtöbb szén a Csolnoki bányák termelték 35,7 millió tonnát.

Miklósberék a kezdet volt, 1795-ig négy bányát nyitottak a csolnoki határban. A terület tulajdonosa a Vallásalap volt, akiktől kiváló bányavállalkozók bérlik a területet, Weisenberger Gáspár, Miesbach Alajos, Drasche Henrik. 1868-tól a szénjog a Kőszénbánya és Téglagyár Pesten Társulata lett, Annavölgyről fejtik az eocén szénvagyon, Budára és Pestre szállítanak, meszet is égetnek.

Miklósbereki bányák 43 év alatt 4,4 millió tonna szén termeltek, melyből Annavölgy felé szállítottak 4,2 millió tonnát.

Olyan kiváló mérnökök is dolgoztak itt, mint Hantken Miksa, Zsigmond Vilmos, akik az eocén széntelep felett hetven méterrel megtalálták az oligocén telepet, ami további bányászati lehetőségeket biztosított.

A termelési adatok hősi munkákat takarnak, megalapozták a mai községek életét, ebből lett valóság, a régió 222 éves szénbányászata.

A községek, a hagyományápolók nem feledkeznek el a hős, a hősi halált halt bányászokról, minden évben meghajtjuk fejünket emlékkükre

Az ünnepség keretében átadásra kerültek Kolonics Péterné Csolnok, Bánhidi József Annavölgy Község polgármesterének a „Bányaút dorogi régió” információs táblák. A táblák a V4 „International Visegrád Fund” pályázat keretében készültek.

A közép európai bányák pályázatának célja a közös európai kulturális örökség ápolása.

A táblákon a kijelölt bányák utak felfűzik a régiókban található bányász múzeumokat, emlékhelyeket, művészeti alkotásokat, műemlékeket, fontos objektumokat, épületeket és bányász emlékhelyeket. Az információs tábla QR kódja részletes ismertető anyagokat tartalmaz, a kijelölt lokalitások leírásával. A bányaút összefoglalja és láttatja az egymás mellett létező bányászati emlékhelyek értékeit, impact faktora jelentős a fiatalok tekintetében.

A célkitűzés megfelel a Visegrádi országok (Cseh, Lengyel, Magyar, Szlovák) nemzeti bányász kohász egyesületei által 2014-ben aláírt Memorandumban foglaltaknak, annak négy pontjában megfogalmazottakkal:

„Maximális figyelmet kell fordítani azokra a szervezetekre, amelyek a közös kulturális örökséget ápolják az egyes ágazatokban. Az unió tagállamainak körében különösen védelmet élvezzen a meglévő termelés, valamint a turizmus

ezen belül a bányászat tárgyi és szellemi kulturális európai örökségének ápolása a bányászati hagyományok megőrzése céljából.”

A felavatott emlékkő turisztikai lehetőséget is biztosít, egy új desztináció létesült.

A bányaút Csolnok térségi elemeiről, így az emlékkőről részletes információi lehet szerezni a Csolnoki Bányász Múzeumban. Néhány lelkes helyi

lakosság életmódját, szokásait ismerhetik meg az ide látogatók. A gyűjtemény különösen jelentős, mivel szinte egyedülállóan mutatja be a medence bányászatának emlékeit, eszközeit, relikviákat, dokumentumait. Ki kell emelni, hogy igen gazdag, a környéket bemutató és a világból származó ásványvagyongyűjtemény van kiállítva.

Elkészült a bányatérseket bemutató szabadtéri kiállítás a Művelődési Ház udvarán, látható itt kovácsműhely, csillék, bődön, kötélpálya. A tárgyak méltó környezetben állítanak emléket a dorogi szénmedence bányászatának. A szakma

Kolonics Péterné Csolnok és Bánhidi József Annavölgy polgármestere leplezte le. Az emlékbeszédet dr. Korompay Péter az OMBKE Helyi Szervezetének

Termeltek a Miklósbereki aknából, a Vilmos aknából illetve a Samu tóból. 1898-tól a tulajdonos az Esztergom-Szászvári Kőszénbánya Rt. A

önkéntes és a Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítvány, a Bányász Szakszervezeti Szövetség, a Csolnoki Bányász Nyugdíjas Szakszervezet, és Csolnok Község Önkormányzata 2001-ben megalapította a „Csolnoki Bányász Klub, Bányászati és Ásványgyűjtemény”-t, feladatául tűzve a bányászok tárgyi emlékeit, dokumentumait az utókor számára megőrizni. A kiállítási tárgyakat sok utánajárással gyűjtötték össze, részben a Lencsehegyi Bányauzemből, részben önkéntes felajánlásokból, saját gyűjteményekből. A gyűjteményben a 222 éves bányászok hagyományait, a

előtt egy emlékfal megépítésével tisztelgnek. A jelen időben a hagyományörző tevékenységet az 52 lelkes taggal rendelkező Csolnoki Bányász Hagyományörző Egyesület szervezi, dr. Kalocsai Zoltán vezetésével.

Tisztelgünk a múltnak, de ha az emléktábla aláíróit megfigyeljük, példát látunk egy a jövőre vonatkozóan is iránymutató sikeres összefogásra.

Kolonics Péterné, Csolnok Község polgármestere, Dr. Kalocsai Zoltán, a Csolnoki Bányász Hagyományörző Egyesület elnöke, Dr. Korompay Péter az OMBKE Dorogi Helyi Szervezetének titkára.

A gyógyulás természete

Mindenkiben meg van a lehetőség arra, hogyha betegség, vagy fáradtság gyötri szervezetét, elinduljon a megújulás olykor rögzös útján. A pusztá elhatározás, azonban hamar anyagi eredetű falakba ütközik. A manapság oly sokszor emlegetett természetes gyógymódok évszázados tapasztalatokon nyugszanak, a mai piac mégis méreg drága kezelésekre burkolva kínálja efféle portékáit. A Pécsről alig

félóránnyira fekvő Sikondán azonban áll egy Szanatórium, ami más, mint a többi.

A XX. századelő hangulatát idéző épületben több olyan gyógymóddal is foglalkoznak, ami első hallásra magas árkatégoriát feltételez.

Az izsappakolás - másnéven gyógy föld - legjellemzőbb tulajdonsága a jó hőtároló képesség és hő leadás. Ennek hatására kitágulnak az erek, gyorsul az anyagcsere, a gyulladások csökkennek, az izmok és az inak ellazulnak, a görcsök feloldódnak. A fizioterápia, ami a gyógyításban a természet energiáit alkalmazza jótékony hatással van a szervezet különféle bajaira. A galvánfürdőnek fájdalomcsillapító és értágító hatása van.

Ezeket túl a Szanatóriumban található korszerű medencében súlyfürdő-

Szanatórium a természet csendes szigete. Az ottani levegő negatív iontartalma harminc éve bizonyítottan kedvező a légzőszervi megbetegedésekben szenvedőknek. Az eredményes kezelések mellett, azonban az ide látogató lelkiileg is erőt nyerhet. Csúpn ki kell ülnie a kertet övező virágok, a magasan tornyosuló fák árnyékába, és mély lélegzettel körütekinteni.

A gyógyulás, az életerő bennünk rejlik, és várja, hogy újból virágot bontson. Hiszen ez a gyógyulás természete.

Diplomaátadási ünnepség

A Miskolci Egyetem 2017. február 2-án tartott Ünnepi Nyilvános Szenátusi ülésén a 2016/2017 tanév II. félévében végzettek közül a Karok dékánjai (Prof. Dr. Szűcs Péter, Prof. Dr. Palotás Árpád Bence, Prof. Dr. Bertóti) előterjesztése után:

A Műszaki Földtudományi Karon az alapképzésben 29 fő vehetett át, a mesterképzésben 6 fő vehetett át oklevelet; a Műszaki Anyagtudományi Karon az alapképzésben 24 fő vehetett át oklevelet, a mesterképzésben 23 fő vehetett át oklevelet; a Gépészmérnöki és Informatikai Karon az alapképzésben 129 fő vehetett át oklevelet, a mesterképzésben 69 fő vehetett át oklevelet az Egyetem rektorától (Prof. Torma András) és az illetékes Kar dékánjától.

A végzettek hallgatók nevében Alexa Márk anyagmérnök, az Egyetem nevében Prof. Dr. Szűcs Péter mondott ünnepi beszédet.

zést is végeznek, ami a gerincoszlop betegségeinek kezelésére szolgál. Az igénybe vehető szolgáltatások sorát bővíti az orvosi masszázs, a mágneses kezelés, ultrahang, infrasauna, gyógytorna, sószoza. Az ár-értékarányos szanatóriumban azonban minden felsorolás ellenére megfizethető árral találkozhat az ide látogató. Az igazi érték itt, a gyógyulás, és a pihenés.

A Szanatórium kettő és öt ágyas szobáiban összesen száz vendég fér el. A szobák televízióval, a kétágyas szobák saját fürdőszobával felszerelték. A reumatológiai beutalóval rendelkezők a területre vonatkozó kezeléseket kedvezményesen vehetik igénybe. Azoknak pedig, akik szeretnének nyugodt környezetben, kitűnő szolgáltatások mellett megújulni napi (szolgáltatástól függő) 2000-4500 forintot kell csúpn fizetniük. A sikondai völgyben, több hektáros területen fekvő

BÁNYAMUNKÁS

Villamosenergia-ipari Bér és Szociális Megállapodás 2017. évre

Jelen megállapodás a Villamosenergia-ipari Állagazati Párbeszéd Bizottságban folytatott szociális párbeszéd eredményeként, a Villamosenergia-ipari Társaságok Munkaadói Szövetsége, valamint az Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége, és a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete között jött létre.

Felek a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumának keretében egyes szociális partnerek között létrejött országos megállapodásban megfogalmazottakat figyelembe véve - támogatva a kormányzat szándékát a gazdaság versenyképes-

ségének javítása, a bérek növelése vonatkozásában - az alábbiakban állapodnak meg:

1.A Felek azt ajánlják a társaság-csoport-, és munkahelyi szintű szociális partnereknek, hogy a járulékszőkenésből eredő költségmegtakarítást bérnövekedésre fordítsák és törekedjenek a bérek reálértékének növelésére.

A Felek azt ajánlják továbbá a társaság-csoport-, és munkahelyi szintű szociális partnereknek, hogy a 2017. évi bér- és szociális megállapodás megkötése és végrehajtása során - a társaság gazdasági helyzetéből kiindulva - vegyék figyelembe a járulékszőkkenésből eredő költségmegtaka-

rítást, a várható infláció mértékét, a munkaerő-piaci helyzetet.

2.A Megállapodásban részt vevő felek azt ajánlják a társaság csoport és a munkahelyi szintű szociális partnereknek, hogy a 2017. évi bér- és szociális megállapodások megkötése és végrehajtása során az egy főre jutó jólétiszociális költségmutató - villamosenergia-vételezési kedvezmény, valamint a munkáltató által törvény alapján kötelezően nyújtott juttatások költsége nélkül - számított reálértéke minimálisan megőrződjön. A társaság-csoport illetve a helyi szintű megállapodásban, ezen költség bérbe való konvertálásáról a szociális partnerek megállapodhatnak.

3.Felek egyúttal megerősítik a közöttük 2017. január 12-én létrejött megállapodást a Villamosenergia-ipari Ágazati Bértarifa Rendszerben 2017. jan. 1-i hatállyal alkalmazandó bérminimumokról az alábbiak szerint:

1. berosztályban (villamosenergia-ipari minimálbér): 127.500,- Ft/hó; 2. berosztályban (villamosenergia-ipari garantált bérminimum): 161.000,- Ft/hó; 3.berosztályban 170.000,-Ft/hó; 4.berosztályban: 204.000,- Ft/hó, mely értékekkel a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződés 1. sz. mellékletében lévő táblázat kiegészítésre kerül.

4.Felek megállapodnak abban, hogy jelen megállapodás részét képe-

zi a Villamosenergia-ipari Kollektív Szerződésnek (VKSZ), szövege teljes terjedelmében bekerül a VKSZ 2. sz. mellékletébe „1. 2017. évi megállapodás:” alcím alatt és - ha annak feltételei megteremtődnek - együttesen kéri annak kiterjesztését.

5.Jelen megállapodás akkor lép hatályba, ha a megállapodást kötők illetékes fórumai azt jóváhagyják.

Budapest, 2017. február 9.

ZÁRADÉK

Fenti megállapodást a megállapodást kötő felek illetékes fórumai jóváhagyták. Budapest, 2017. február.

VTMSZ, EVDSZ, BDSZ

A dal igazi szeretete a Borostyán Férfikar erénye

Az ajkai Bányász Borostyán Férfikar tagjai, feleségek, pártoló tagok, meghívott vendégek minden év elején hagyományosan családi ünnepséget rendeznek. Ezúttal is, immár hetedik éve a Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ aulájában jöttek össze évvértékelő évszázó-évnnyitó rendezvényre.

Beitl Antal alapítótag, a Férfikar elnöke felidézte a negyvenegy éves

kórus történetét. Emlékeztetett rá, hogy 1976-ban tizenennyolc fővel alakultak. Első nyilvános szereplésük az 1977-es nőnapon volt, s utána hamarosan kiléptek a nagyobb nyilvánosság elé is. Kiss József alapító karnagy betegsége miatt 1979-ig tudta vezetni az együttest, de utódjában, Petheő Balázsnéban nagyszerű folytatóra találtak. A fejlődés úgyszólván töretlenül folytatódott, a karnagynő türelme, szakértelme, s pedagó-

giai érzéke arany-fokozatokat, Fesztiválkórus minősítések sokaságát hozta. Repertoárjukban népdalfeldolgozások, bányászdalok, egyházi és világi kórusművek is megtalálhatók magyar és külföldi szerzőktől. Az eredmények titka két tényezővel magyarázható: Petheő Balázsné kiemelkedő szakmai munkájával, s mindenekelőtt a dalosok áldozatkész lelkesedésével. Az egyesület igazi közösséggé formálódott az eltelt négy évtized alatt. A kórus legfőbb erénye: a fegyelmezett munka és a dal igazi szeretete. Nagyon lelkesen énekelnek mindig, szinte élvezik, amit csinálnak. Magukénak vallják a zenét, a dalt. Sajnálatos, hogy a kórus létszáma

évről évre csökken. Napjainkban összesen tizenegyen állnak színpadra a fellépések alkalmával. Beitl Antal elnök a kórus létszámának növelését szorgalmazta.

Győr Sándor, a Veszprémi Szénbányák szakszervezeti vezetője jelen volt a kórus megalapításánál. Kiemelte az alapítókat, visszaemlékezett az időközben negyventagúvá duzzadt kórus virágkorára. Méltatta Horváth Gyula bányaigazgató és Kurali Endre kultúrház-igazgató érdemeit a kórus megalapításában. Javaslatára egyperces néma tiszteletadással emlékeztek az elhunyt tagokra.

A hivatalos rész után nagyon hangu-

latos összefüvetelt produkáltak, gyönyörű nótacsokrokkal „melegítették” be egymást, legsikeresebb számaikból is izeltőt adtak. Közben anekdotáztak, emlékeztek az elmúlt évtizedekre, sikeres fellépésekre, aranyminősítésekre, fesztiváldíjakra, külföldi turnékra. Végül az elnök és a titkár virágcsokkal köszöntö meg a feleségek támogatását. A vacsorát követően Rezneki József zenéjére szórakoztak a vendégek.

A Borostyán Férfikar tevékenységét negyvenegy év után is bányász-szívvvel, vasakarattal, s ami fő: dalos kedvvel végzi. Nem hiába választották jelszavuknak: „Dalolva szép az élet!”

-tolás-

Bányatűzben elhunytak emlékére túráztak

Az 1909. január 14-ei bányaszerencsétlenség áldozatainak emlékére szervezett kegyeleti túrát már kilencedik alkalommal a Bánki Donát Természetbarát Egyesület Móricz Vilmos egyesületi elnök vezetésével.

A bányászok gyalog jártak dolgozni Ajkáról és a környező településekről. Az általuk használt útvonalnak egy tizennégy kilométeres szakaszát járták be a túrázók. A januári napsütés a dermesztő hidegben is gyönyörű látványt nyújtott az erdőn áthaladó

ötvenfős csapat részére az Ajka központjában lévő Hild-parktól a felsőcsingeri temetőig tartó útvonalon. A hagyományos bányász kegyeleti túra összekapcsolta a megemlékezést és a természetjárást.

Azon az úton haladtak, amelyiken annak idején a bányászok jártak munkába hóban, fagyban, sötétben gyalogosan. A Csikólegelőn át eljutottak Alsócsingerbe a Börkös-kútig, onnan tovább az egykori Kossuth-akna csilefeladóját érintve az úrkúti ország-

útig. Innen bementek a felsőcsingeri temetőbe, ahol a tragédia ötvenöt áldozata közül huszonnégy bányász nyugszik. Az emlékezők meggyújtották a mécseseket, virágcsokrokat helyeztek el az emlékműhöz.

Pásztai Tibor, a Csingervölgyért Egyesület tagja, helytörténeti kutató emlékező beszédében felidézte a 108 évvel ezelőtti tragikus eseményeket, s megemlítette, hogy az ajkai tragédia az ország harmadik legnagyobb bányaszerencsétlensége volt. – A

csingeri bánya a legbiztonságosabbak közé tartozott, a lent-dolgozókat nem fenyegette a sűjtőlégrobbanás veszélye. A tragikus napon ezért a tűzveszélyre figyelmeztetést kezdetben nem mindenki vette komolyan. Amikor a füst már nagyon sűrű lett, akkor viszont kitört a pánik, a túlterheltség miatt a felvonó elakadt, ezért nem tudták kimenteni a bányában lent maradtakat. A lámpák elaludtak, a sötétben az emberek egymást taposták. Mindenki menekülni akart, volt, aki társait akarta segíteni, miközben ő is áldozattá vált. Az ötvenöt áldozatból huszonnyet a felsőcsingeri temető-

ben temettek el – hangsúlyozta Pásztai Tibor. A továbbiakban olyan mozzanatokról is szót ejtett, amelyek a történelemkönyvekben sem szerepelnek. Azt is megemlítette, hogy több évig tartó pénzugyűjtés eredményeként egyesületük hat éve felújította a bányászok síremlékét, valamint rendben tartja a felsőcsingeri temetőt. Fontosnak tartja a jövőben is a síremlék és a temető gondozását.

A beszédet követően a bányász emléktúra résztvevői Nemesi Lajos vezetésével közösen elénekelték a Bányászhimnusz.

T.S.

Emléke a bányászok szívében örökké él

Búcsú Horváth János főaknásztól

nekrológ ez az írás. Inkább szemrehányás mindazoknak – magamat sem kivéve –, akik éveket, évtizedeket dolgoztak vele, mellette, ismerték, becsülték, mégis engedték, hogy egy váratlanul jött kegyetlen betegség szinte észrevétlenül, baráti megrendülés és istenhozzád nélkül ragadja el őt körükből. Marad tehát a hiánya, hiszen az életből csak úgy fogta magát és kiszállt. Azt hiszem, az első komoly hiba, amit elkövetett. És helyrehozhatatlan!

Szívfájdítóan ritkulnak a sorok. A nagy idők legjobb ajkai bányászai egymás után hagynak itt minket. Úgy lát-

szik, az égi Ármin-bányán most hiányzott egy főaknász, mert „átigazolták” Horváth Jánost. Akiknek megadatott a szerencse, hogy vele dolgozhattak, azt mondják, minden idők egyik legjobb ajkai bányásza és főaknásza volt. Hatalmas szív, műveltség, rendkívül nagy szakmai tudás, kivételes munkabírárs és példátlanul szigorú igazságérzet jellemezte. Olyan ember volt, aki a hatalmas tettek mellett az egészen kis dolgokra is éberen figyelt. A bányászok mindnyájan szerették, tűzbe mentek volna érte. Mosolygós, kedves arcára mindig emlékezni fognak, mert az igaz

emberek derűje ült vonásain. Ezért emléke az ajkai bányászok szívében örökké él!

Ármin-bánya volt az első és egyetlen munkahelye. Sokirányú, értékes munkáját méltán kísérte elismerés. Megszámlálhatatlan kiváló bányász és kiváló dolgozó kitüntetés „gyűjtött” össze több évtizedes pályafutása során. Nem maradt tehát megbecsülés nélkül bányászati munkásságának megannyi értéke, amelyeket ma már csak a bányászati archívumok katalógusai és kartonjai őriznek. Csak az alattomosan rátámadt betegségben és halálában maradt

tragikusan egyedül. Szomorú, hogy így történt. Meg az is szomorú, hogy az ilyen szerény, népszerű ember igazi értékét csak akkor fedezzük fel, amikor már a hiányát érezzük...! Most majd ezt a hiányt is meg kell próbálnunk betölteni. Ma még nincs kedvünk hozzáfogni. Hiszen a megrázó hír még mindig hihetetlen, annyira valószínűtlen, hogy itt hagyott bennünket. Sok időnek kell eltelté addig, míg igazán búcsút veszünk tőle. Most még maradjon velünk!

Bár nagyon nehéz elhinni, hogy Horváth János elment, de megmarad, amire tanította bányászait: az emberek, a bányászat, az élet szeretete! A jó ügybe vetett hit ereje, a becsületes küzdelem vállalása, az emberség!

Ez olyan emlékmű, amely örökké az ajkai bányászok szívében él!

-tollár-

Példás összefogás jellemezte a bányászokat

A legnagyobb ajkai bányaszerencsétlenség emlékére

108 éve annak, hogy az ajkai szénbányászat történetének legnagyobb bányaszerencsétlensége történt a csingervölgyi aknánál. 1909. január 14-én az Ármin-akna rakodó szintjén a légaknában keletkezett tűz okozta füstben, gázokban ötvenöt bányász lelte halálát. Rájuk emlékeztek a Csingervölgyért Egyesület, a Bányász Hagyományápoló Klub, a Bányász Szakszervezet, a Bódéért Hagyományörző Egyesület és a Nostalgia Nyugdíjas Klub tagjai az évforduló alkalmából a parkerdőben, a Bányászati Múzeum udvarán lévő emléktáblánál. A múzeum 1965-ös

megnyitása óta az áldozatok nevét megőrző tábla emlékeztet a tragédiára.

Jegyzőkönyv szerint a szerencsétlenség 1909. január 14-én történt, amikor a bánya szellőztetését szolgáló nyolevan méter mély légaknában olajos közben kigyulladt a szellőztetőgép. A kezelő ekkor hirtelen leállította a gépet, mert azt hitte, ezzel elolthatja a tüzet. Ám erre hatalmas füst csapott ki a szívónyílásból, megfordult a légerkeringés, az Ármin-akna bányamezeje pedig lassan megtelt füsttel. A felügyelők értesítettek mindenkit, hogy hagyják el a területet. Mivel a bánya a biztonságosak közé tartozott, úgy

gondolták, nincs nagy baj. Az ott dolgozók eleinte nem ismerték fel a veszélyt, így csak lassan menekültek az akna felé a felvonóhoz. Kezdetben rendben ment a személyszállítás, azonban hamarosan az egyre elviselhetetlenebb füst miatt nagy lett a tolongás. Az emberek elgyengültek, az összes lámpa kialudt. Az igazi katasztrófa akkor tört ki, amikor a fejetlenségben a felvonó is elromlott. A lent rekedt ötvenöt bányász közt kitört a pánik. Az eredménytelen tülekedésben, sötétségben és füstben egymást taposva vesztették életüket. A szerencsétlenség idején példás össze-

fogás jellemezte a bányászokat, akik életük veszélyeztetése árán is a bányában rekedt társaik mentésére indultak.

A hagyományokhoz hűen elhangzott a Bányászhimnusz a jelenlévők tolmácsolásában a Borostyán Férfikar közreműködésével. Gerencsér Hilda, a szervező Csingervölgyért Egyesület elnöke elevenítette fel a végzetes nap eseményeit. – Azon a reggelen is ugyanúgy sötétben indultak munkába gyalog a bányászok, mint előtte bármely téli napon. Az Ármin-aknai bányamezőbe 259 munkás szállt le, és ötvenötön többé már nem látták élve a felszínt. Nagyon fontos, hogy minden évben emlékezzünk meg a halottakról, és ne hagyjuk feledésbe merülni történetüket. Emlékezzünk az áldozatokra, azokra a bányászokra és vezetőkre, akik saját testi épségükkel sem törőd-

ve indultak a bajbajutottak mentésére, az özvegyekre, akik a családfenntartót veszítették el, és az árvákra, akiknek apa nélkül kellett felnőniük. Fontos, mert helytállásuk példa lehet az utókor számára, és a ma embere csak úgy lehet méltó utód, ha tudja, milyen sors jutott az előtte itt élőknek. A tragédiában egy család három férfitagját veszítette el, és volt olyan asszony, aki kilenc gyermekkel maradt özvegyen – emlékezett a hagyományokat ápoló egyesület elnöke.

Az emlékező beszéd után Baranyai Ferenc egy Petőfi verset szavalt el, majd elhelyezték a koszorúkat az emléktáblánál. A meghitt tiszteletadás a csingeri közösségi házban folytatódott, ahol gyertyát gyújtottak az áldozatok emlékére.

Tollár Sándor

Harang

„Harangot csak egyféleképpen lehet önteni. Csak úgy, ahogy Borisz, dehogy Borisz – Boriszka teszi az Andrej Rubljovban.

A harangöntéshez nem akármilyen anyag kell. Az ilyen anyagért a világ végére is el kell menni, az ilyen anyagot rettentő türelemmel kell fölmutatni, s közben tilos arra gondolni, hogy az embert le is fejezhetik, ha nem készül el időben.

Mivelhogy a harangöntést nem szabad elsielni.

A harangöntésnek vannak kritikus pillanatai. Akik ilyenkor kételkednek és leállnak, azokkal nem szabad vitatkozni, azokat kényszeríteni kell, hogy folytassák a munkát. De a jó harangöntő szenved ettől a kényszerű erőszaktól.

Ha harangöntés közben az ember lángra lobban, akkor teljes nyugalommal, mellékesen és majdnem félvállról szóljon a mellette állónak, hogy oltsa el.

A harangöntést csak az vezetheti, aki ért hozzá, az sem baj, ha fiatalok.

Harangot komolyan kell önteni, hiszen nem közönséges használatra szolgál, hanem az lesz a dolga, hogy közös gyakorlatra szólítsa az embereket.

Harangot nem lehet önteni apáink tapasztalata nélkül, de az öröklött tudás nem elég hozzá.

Ha a harang megkondul, és mindenki ujjong, akkor az, aki öntötte, lehetőleg az emberek szemétől távol zokogjon, amiért nem tökéletes a hangja, mivelhogy nincs tökéletes harang.

Aki nincs megelégedve a haranggal, amit öntött, csak pillanatnyi elkeseredésben vádolhatja őseit, amiért nem adták át titkukat. Az átok úgysem segít.

Ehelyett jobb, ha útra kél, hogy még kiválóbb anyagot találjon hozzá, és tökéletes harangot öntsön.

Harangot akkor is ugyanúgy kell önteni, ha a megbízatás akkora – s olyannyi-

ra újfajta öntvény elkészítésére szól –, amelynek megalkotásához nem elég egy emberélet. Harangot tehát akkor is Borisz-módra: türelmes szenvedéllyel kell önteni, ha tudja az ember, hogy sohasem fogja meghallani a kondulását. Hiszen úgysem saját használatára önti.”

Ancsel Éva, (1927-1993) filozófus, Állami díjas, költő, esszéíró, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, nagy igazságokra mutat rá. Megszívlelendő minden gondolkodó és cselekvő ember számára. Talán nem tűnik erőszakoltnak, ha azt állítom: a munkavállalói érdekvédelemben részt vevő, a napi küzdelmekben magukat újra és újra megmérettető szakszervezeti vezetők is csak akkor eredményesek, ha munkájuk során a fenti tanácsok és szabályok szerint járnak el.

Csupán ezért idéztem ide Ancsel Éva remek írását.

HIP

Nőnap Oroszlányban

Mintegy kétszázan gyűltek össze a műszaki középiskola nagytermében a Bányász Nyugdíjas Szakszervezet hagyományos nőnapj eseményére, amire a helyiek mellett megérkeztek a társszervezetek tagjai is Mór-Pusztavámról,

Várgesztesről és Vértessomlóról.

Eichardt János, a szervezet elnöke köszöntötte elsőként a vendégeket, majd Lazók Zoltán polgármester mondott ünnepi beszédet.

Gondolatait követően Illés Róbert

Felkészítő Gunarason

A MASZSZ Tolna-megyei képviselete, 2017. február 23-24-én, szakszervezeti felkészítőt tartott, Gunarason.

A felkészítőt a BDSZ-t Merkl Jánosné (Tolnatek alapszervezeti titkár), Jantner Eszter (Samsonite alapszervezeti titkár), Rigó Lajos (Szekszárdi Távhő alapszervezet titkár-helyettes) képviselte.

Bizalmi felkészítő

2017. február 28-n, Csanádi József a BDSZ szakértője, bizalmi felkészítőt tartott a Berwin Ruhagyár városnáményi alapszervezet bizalmi testületének.

A felkészítés témái: a Kollektív Szerződés kötés, a Munkatörvénykönyv szakszervezeteket érintő változásai, valamint az Üzemi Tanács választás fontossága voltak.

szakszervezeti vezető Budai Lajosnének közösségi munkája elismeréseként a BDSZ elnöki oklevelét adta át, míg Baranyai Mihálynét az OBEDSZ elismerő oklevelével jutalmazták.

Kóti Istvánnénak, Monostori Andrásnének és Dürög Jánosnének ajándékkal köszönték meg évtizedes bizalmi munkáját, majd a protokolláris eseményeket követően a délután további része a közös szórakozás, ismerkedés, a régi emlékek felidézése jegyében telt, amihez a Flepp együttes szolgáltatta a talpalávalót.

(forrás:oroszlany.hu)

SZJA 1%

A Központi Bányászati Fejlesztési Intézet Nyugdíjasaiért Alapítvány ezúton köszöni meg támogatóinak a 2016. évben kapott SZJA 1%-ot, 33771.- Ft-ot, amely összeget segélyként, a rászorultaknak, kifizették.

Meghívás a bányáskórusok és hagyományörző dalkörök VIII. országos tatabányai találkozójára

Tatabányán a Bányász Művelődési Otthon 2017-ben is megszervezi a Bányáskórusok és Hagyományörző Dalkörök fesztiválját, azaz immár nyolcadik alkalommal invitálja az egykori bányászvárosba azokat a magyarországi és határainkon túli kórusokat, dalos közösségeket, melyek bányász múlttal rendelkező településeken működnek és/vagy tevékenységük során fontosnak tartják a bányász kulturális hagyományok őrzését, terjesztését valamint és nem utolsósorban örömmel adnánk 10-15 perces ízelítőt repertoárjukból más kórus/együttesek és a közönség előtt.

A program időpontja: 2017. április 22. szombat, 14.00 óra.

A műsort követően a jelen lévő szakembertől hallhatnak szakmai értékelést a csoportok.

További részletek, információ, jelentkezés:

Bányász Művelődési Otthon, Tatabánya, Hadsereg út 98.

Telefon: 34/786-096 30/536-8301

E-mail: banyaszmuvhaz@avertesagoraja.hu

Kőolaj és környéke

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

VÍZSZINTES:

1. Szilárd halmazállapotú, hasznosítható szénhidrogén. (Például aszfalt, természetes bitumen, földviasz és olajhomok mellett). – **Dunántúli városunk, ahol több tucat cég gyárt műanyag, vegyi és kőolaj termékeket.** 2. Fondorlatosan távolítottak el az öt megillető helyről. – Ahová a még nem iskolás gyerekek járnak. 3. Keresi a célt, és el is jut hozzá. – Bátrak voltak. 4. Ide-oda szaladgál: ...-fut. - Jótékonyság, karitász, latinul. – Papagáj is, cipómárka is. 5. Sál betűi. – Vajazó egyenmű betűi. – Életévek száma. 6. Kártyacsomag. – Megáll a hajó egy hajóállomáson. 7. Ákos dalából: „Ezer meg ezer éve / Keresem az ...” – Duna menti város Pest fölött. – Középkori adó volt: tized. 8. Ennyi, zömmel meddő olajkút maradt az állam birtokában, amikor az 1990-es évek elején létrehozták a MOL Rt.-t. 9. Filmfelvétel, névelővel. – Elektromos töltéssel rendelkező atom. – Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet, rövid. 10. Glória becézve. – Távolsági helyről. 11. Kevert víz! – Pest melletti város. – Szív működését vizsgáló eljárás. 12. Szellemség gondolata: A ... nap az a holnap, amely miatt idegeskedtünk tegnap. – Victor Hugo francia író idézzük: „Próbálj meg ..., hogy ne vegyék észre ott, ahol vagy, de nagyon hiányozzál onnan, ahonnan elmentél”. – Ezüst és oxigén vegyjele. 13. Könnyelműen a pénz nyakára hág. – A kőolaj fontos elemeket tartalmaz, mint például oxigén, nitrogén, kén, foszfor és? 14. Női név. – Egy szó minden nyelvtani alakját végigmondó. 15. Szórakoztató elektronikai cikkeket gyártó japán alapítású cég. – Két ige: szedi a lábát és értékesít valamit.

FÜGGŐLEGES:

1. Hibáztat valamiért. – Friss kenyér jelzője. – Tessék, lám. **2.** Velence híres része. – Verseny hossza, névelővel. – **Megyénk, amely a hazai kőolajtermelés zömét adta a múlt század közepén. Emlékét ma több száz meddő olajkút őrzi.** 3. Hajó része, névelővel. – Károly becézve. – Kardozna vagy párbajtőrözne. **4.** Szólás: ... is, marad is. – Vastag

Tamás és Vastag Csaba dala: Örizzd az ... - Beiktatás része! **5.** Kéz, mancs. – Alattomosan lehetetlenítette el. **6.** Atlasz idegen szóval. – **Ilyen kutatások tárják fel a kőolaj- és földgáztelepeket.** 7. Ismert humorista és énekes (András). – Hézag, de rövid utcácska is. – Potyog, de csak részben! **8.** Mikszáth regényhőse (Miklós). – Erre a helyre jegyez valamit. – Milyen disznó álmodik makkal? **9.** Tiszaújvárosi nagyüzem, ahol a kőolaj finomítás termékeit dolgozza fel vegyipari alapanyagokká. – Román és olasz autók jele. – Női név. Egy operettben bárónő viseli. **10.** Két ritka férfinév. – És egy harmadik, gyakoribb. **11.** Trójának faló okozta ... - Hivatalos papír. **12.** Disznótor utáni vacsora. – Lágyan, halkán züm-mögő hangot ad; ...-bong. – Oxigén és germánium vegyjele. **13.** Nyújtottak. – **Kőolaj további fontos alkotó eleme.** – Találat labdajátékban, névelővel. **14.** Szóösszetételek előtagjaként levegőt jelent. – Hortobágyi lovas központ. – **Férfinév. Régi szótöve megegyezik a Győ gyökkel. Ebből alakult ki Algyő nevének egyik része. Az Al előtag pedig a 16. században jelent meg a Tisza folyása szerint feljebb fekvő Felgyő községtől való megkülönböztetésül.** (Több mint ötven éve, 1965-ben tört fel Algyőnél a kutatófúrások nyomán a kőolaj. A Mol ma is ott termeli ki a hazai kőolajmennyiség egyharmadát). **15.** Egyik végtagunk. – Izomrögzítő, névelővel. – Rákóczi egyik országgyűlésének színhelye.

Beküldendő a vastag betűs meghatározások megfejtése.

A rejtvenypályázat nyertesei

A decemberi rejtvenyünk helyes megfejtése a következő: IPARI FÉM; K É T H A R M A D R É S Z É T; ALPAKKA; KORRÓZIÓ; SVÉD; BÜKK; ACÉL; KRÓM.

A nyertesek: Éles Gáborné, 3700 Kazincbarcika, Május 1 út 14.; Káldi Béláné, 8060 Mór, Kodály Zoltán u. 13.; Kis Károly, 3720 Sajókaza, 48-as u. 10.

A nyereményeket postán küldjük el.

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-

ÉS IPARI DOLGOZÓK

SAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja a

Nyomdort Kft. • Telefon/fax: 06 29 497-859 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630